

HET VERLOOP VAN DE SOCIAALECONOMISCHE INDICATOREN EN DE CONJUNCTUUR IN WEST-VLAANDEREN

-

OPMAAK APRIL 2020

INHOUD

	<u>Blz.</u>
1. WERKLOOSHEID	3
2. WERKAANBIEDINGEN.....	8
3. TIJDELIJKE WERKLOOSHEID	11
4. VERGUNDE WONINGEN	13
5. OMZET EN INVESTERINGEN	16
6. STARTERS	19
7. FAILLISEMENTEN EN VERLOREN JOBS.....	22
8. INSCHRIJVINGEN VAN PERSONENWAGENS	25
9. CONJUNCTUURINDICATOR VAN DE NATIONALE BANK	28
10. OVERZICHTSTABEL VOOR WEST-VLAANDEREN EN HET VLAAMSE GEWEST.....	30
11. JAAROVERZICHT VOOR WEST-VLAANDEREN EN HET VLAAMSE GEWEST	32
12. BESLUIT	34

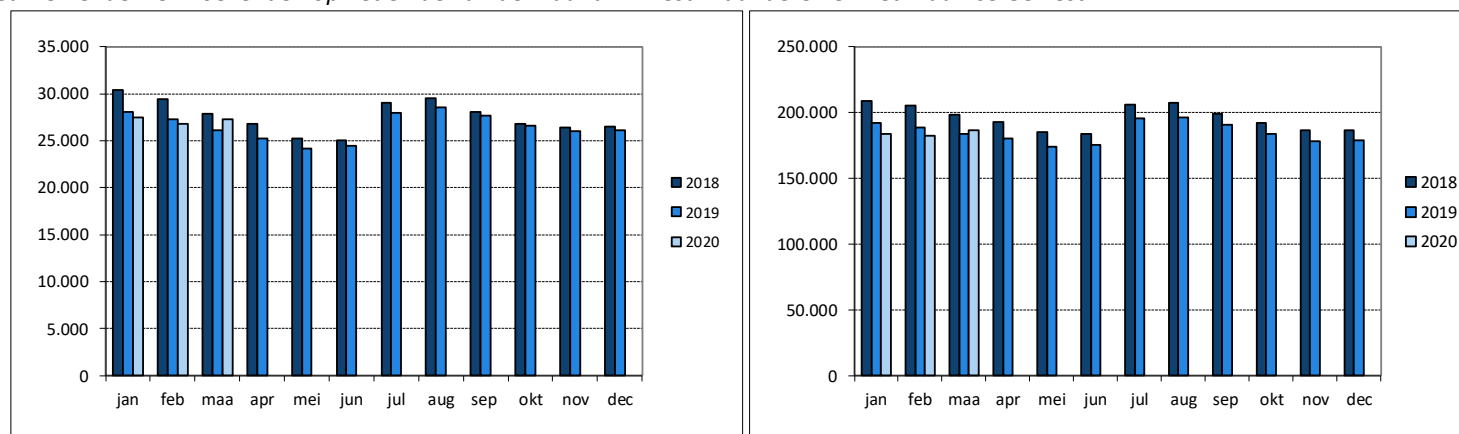
1. WERKLOOSHEID

BRON: VDAB, RVA

Cijfers tot en met maart 2020.

Indicator: totaal aantal werklozen¹

Figuur 1: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden op het einde van de maand in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Maart 2020	Aantal: 27.313 +4,7% op jaarbasis	Aantal: 186.265 +1,3% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2020	+0,1% op jaarbasis	-2,2% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	-1,2% op jaarbasis	-4,3% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	-2,9% op jaarbasis	-4,8% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-4,3% op jaarbasis	-5,7% op jaarbasis

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

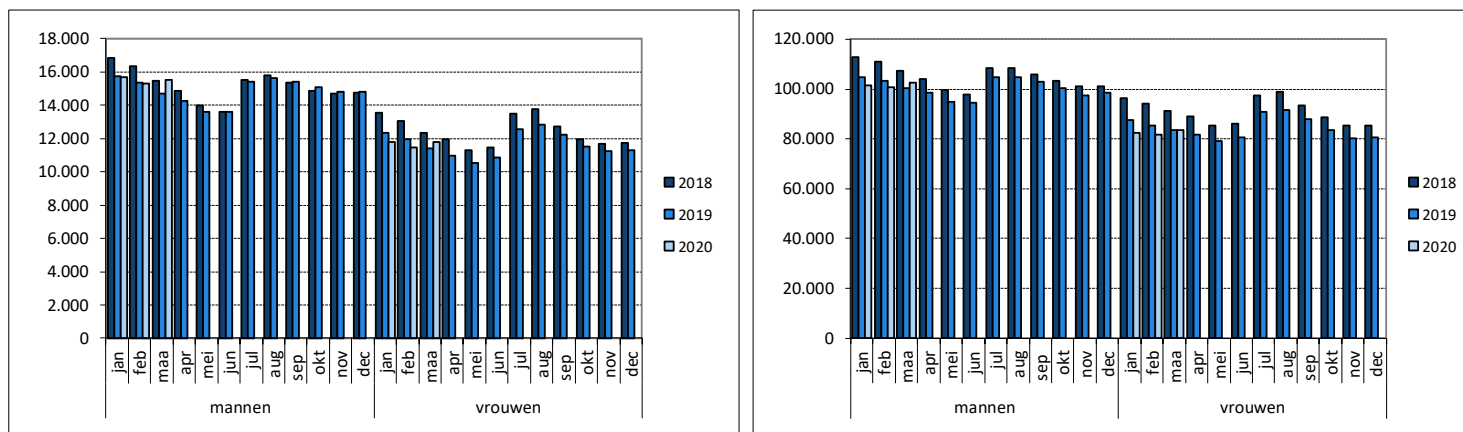
Voor het eerst sinds november 2014 zag *West-Vlaanderen* in maart 2020 opnieuw een toename op jaarbasis van het aantal werklozen. Ook in het *Vlaamse Gewest* was dit het geval, en dit voor het eerst sinds juni 2015. In tegenstelling tot in West-Vlaanderen was er in Vlaanderen in het eerste kwartaal van 2020 wel een afname op jaarbasis.

¹ Onder werklozen wordt verstaan: het aantal niet-werkende werkzoekenden. Zij vertegenwoordigen het bij de VDAB ingeschreven arbeidsmarktpotentieel. In deze groep zijn onder meer de schoolverlaters, de ingeschrevenen en een zeer diverse restgroep (met daarin de tijdelijk geschorsten) opgenomen. Een nadeel is wel dat de oudere werklozen met vrijstelling van inschrijving als werkzoekend niet zijn opgenomen.

De toename is het gevolg van de uitbraak van COVID-19 en de maatregelen die volgden om het virus in te dijken. Zo werden de contracten van uitzendkrachten stopgezet wat zorgde voor een toename van het aantal niet-werkende werkzoekenden.

Indicator: aantal werklozen naar geslacht

Figuur 2: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden op het einde van de maand naar geslacht in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
Maart 2020	Aantal: 15.529 +5,7% op jaarbasis	Aantal: 11.784 +3,3% op jaarbasis	Aantal: 102.632 +2,3% op jaarbasis	Aantal: 83.633 +0,2% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2020	+1,6% op jaarbasis	-1,8% op jaarbasis	-1,1% op jaarbasis	-3,5% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+0,9% op jaarbasis	-3,7% op jaarbasis	-3,0% op jaarbasis	-5,8% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	-0,4% op jaarbasis	-5,8% op jaarbasis	-3,2% op jaarbasis	-6,6% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-2,2% op jaarbasis	-6,8% op jaarbasis	-4,3% op jaarbasis	-7,2% op jaarbasis

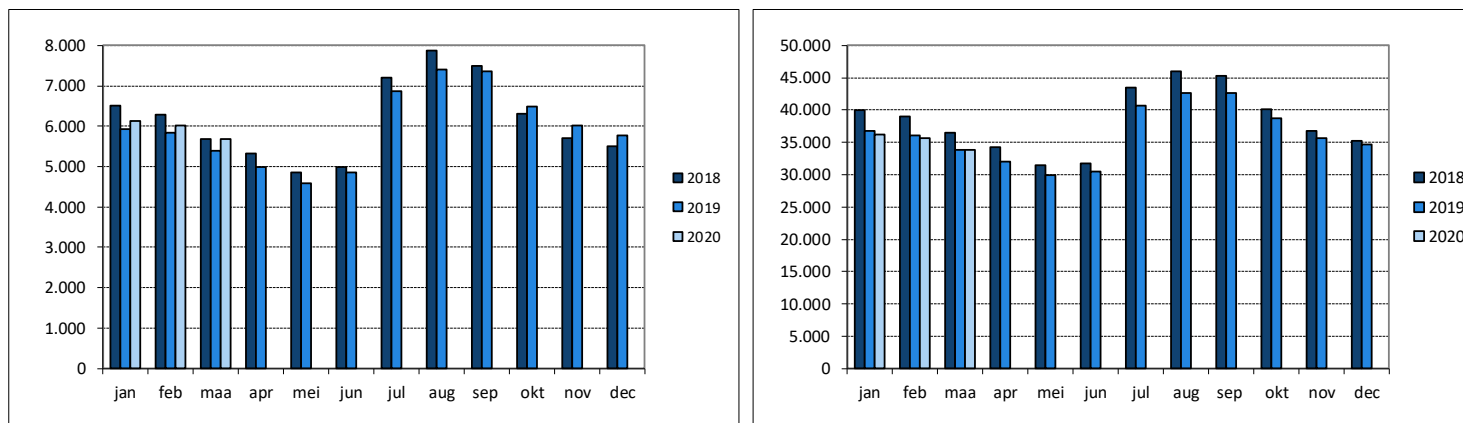
Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In *West-Vlaanderen* kende zowel het aantal werkloze mannen als vrouwen in maart 2020 voor het eerst sinds jaren opnieuw een toename op jaarbasis. Bij de mannen was de toename op jaarbasis groter dan bij de vrouwen. In het eerste kwartaal van 2020 zag West-Vlaanderen het aantal mannelijke werklozen met 1,6% toenemen in vergelijking met het eerste kwartaal van 2019; bij de vrouwelijke werklozen was er in het eerste kwartaal van 2020 nog een afname met 1,8%.

In het *Vlaamse Gewest* zien we een gelijkaardig beeld. In tegenstelling tot in West-Vlaanderen lag in het Vlaamse Gewest ook het aantal mannelijke werklozen in het eerste kwartaal van 2020 lager dan in het eerste kwartaal van 2019 (-1,1% bij de mannen en -3,5% bij de vrouwen).

Indicator: aantal jeugdwerklozen

Figuur 3: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden jonger dan 25 jaar op het einde van de maand in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
Maart 2020	Aantal: 5.678 +5,2% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 20,8% +0,1%punt op jaarbasis	Aantal: 33.824 -0,1% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 18,2% -0,3%punt op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2020	+3,9% op jaarbasis		-1,0% op jaarbasis	
Kwartaal 4 - 2019	+4,3% op jaarbasis		-2,7% op jaarbasis	
Kwartaal 3 - 2019	-4,2% op jaarbasis		-6,5% op jaarbasis	
Kwartaal 2 - 2019	-4,9% op jaarbasis		-5,3% op jaarbasis	

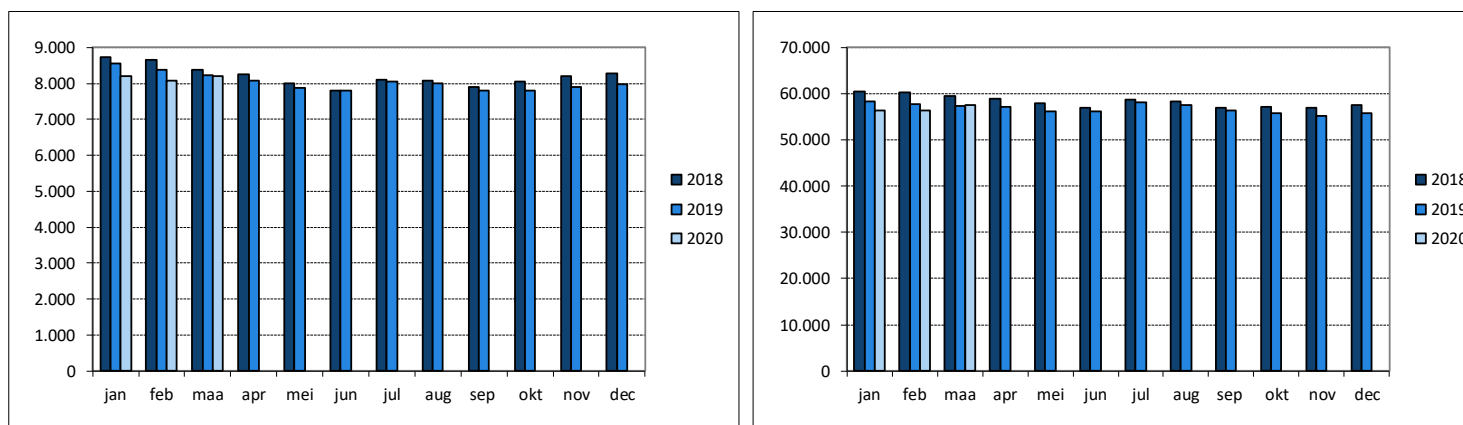
Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Sinds oktober 2019 kent het aantal jeugdwerklozen in *West-Vlaanderen* toenames op jaarbasis. In het eerste kwartaal van 2020 lag het aantal jeugdwerklozen 3,9% hoger dan in het overeenkomstige kwartaal van 2019.

In tegenstelling tot in *West-Vlaanderen* ziet het *Vlaamse Gewest* het aantal werklozen jonger dan 25 jaar nog dalen op jaarbasis, maar deze afnames worden wel geleidelijk kleiner. In het eerste kwartaal van 2020 lag het aantal jeugdwerklozen 1% lager dan in het eerste kwartaal van 2019.

Indicator: aantal werklozen van 50 jaar en ouder

Figuur 4: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden van 50 jaar en ouder op het einde van de maand in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
Maart 2020	Aantal: 8.200 -0,3% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 30,0% -1,5%punt op jaarbasis	Aantal: 57.550 +0,2% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 30,9% -0,3%punt op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2020	-2,6% op jaarbasis		-1,9% op jaarbasis	
Kwartaal 4 - 2019	-3,4% op jaarbasis		-2,8% op jaarbasis	
Kwartaal 3 - 2019	-0,9% op jaarbasis		-1,2% op jaarbasis	
Kwartaal 2 - 2019	-1,3% op jaarbasis		-2,5% op jaarbasis	

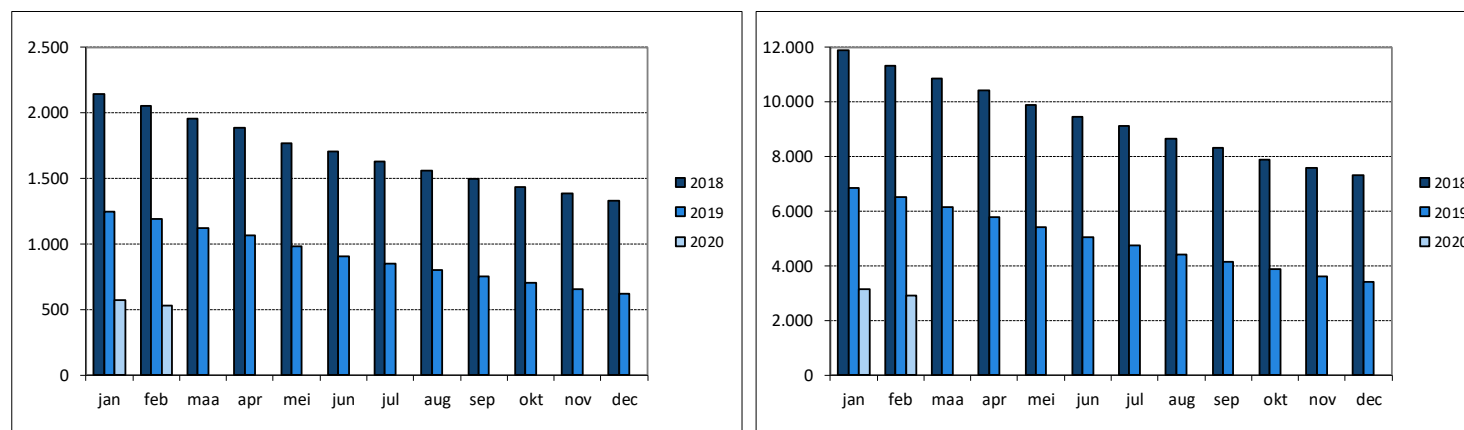
Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In het eerste kwartaal van 2020 telde *West-Vlaanderen* 2,6% minder werkzoekenden van 50 jaar en ouder. De afname op jaarbasis is hiermee kleiner dan in het laatste kwartaal van 2019, maar groter dan in de eerste drie kwartalen van 2019.

Ondanks een minieme toename in maart lag het aantal oudere werkzoekenden in het *Vlaamse Gewest* in het eerste kwartaal van 2020 1,9% lager dan in het eerste kwartaal van 2019. Deze afname op jaarbasis was kleiner dan in het eerste, tweede en vierde kwartaal van 2019.

Indicator: aantal uitgeschreven werklozen van 50 jaar en ouder (= aantal niet-werkende niet-werkzoekenden)

Figuur 5: Evolutie van het aantal uitgeschreven oudere werklozen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Februari 2020	Aantal: 530 -55,6% op jaarbasis	Aantal: 2.902 -55,5% op jaarbasis
Januari 2020	-54,0% op jaarbasis	-53,8% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	-52,2% op jaarbasis	-52,1% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	-48,7% op jaarbasis	-49,0% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-44,9% op jaarbasis	-45,3% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-42,1% op jaarbasis	-42,8% op jaarbasis

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In de loop van 2019 werden de afnames op jaarbasis van het aantal uitgeschreven oudere werklozen in *West-Vlaanderen* continu groter. Met afnames op jaarbasis van respectievelijk 54% en 55,6% zette deze trend zich ook in januari en februari 2020 voort.

In het *Vlaamse Gewest* zien we een sterk gelijkaardige evolutie en lag het aantal uitgeschreven oudere werklozen in januari en februari 2020 respectievelijk 53,8% en 55,5% lager dan in de overeenkomstige maanden van 2019.

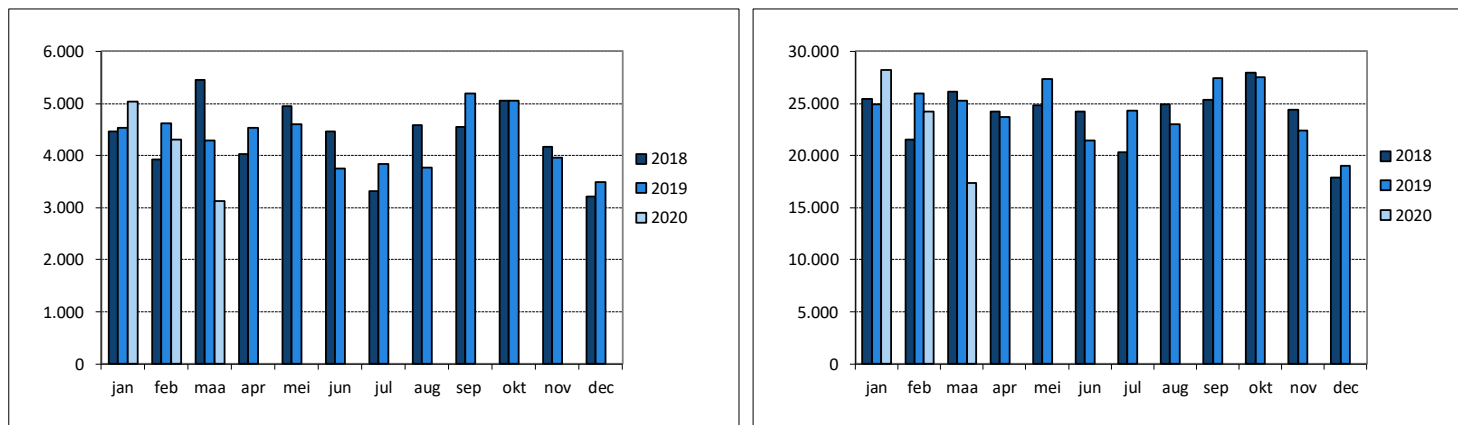
2. WERKAANBIEDINGEN

BRON: VDAB

Cijfers tot en met maart 2020.

Indicator: aantal ontvangen vacatures^{2 3}

Figuur 6: Evolutie van het aantal ontvangen werkaanbiedingen voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Maart 2020	Aantal: 3.128 -27,2% op jaarbasis	Aantal: 17.361 -31,3% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2020	-7,1% op jaarbasis	-8,4% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+0,6% op jaarbasis	-1,8% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+2,8% op jaarbasis	+5,8% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-4,2% op jaarbasis	-1,2% op jaarbasis

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

² In het Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten (NECzU). Wegens te grote niet-conjunctuurgerelateerde schommelingen worden de vacatures voor studentenjobs vanaf januari 2014 niet meer meegeteld in het Normaal Economisch Circuit. Vanaf januari 2015 worden enkel die vacatures meegenomen die rechtstreeks aan de VDAB worden gemeld.

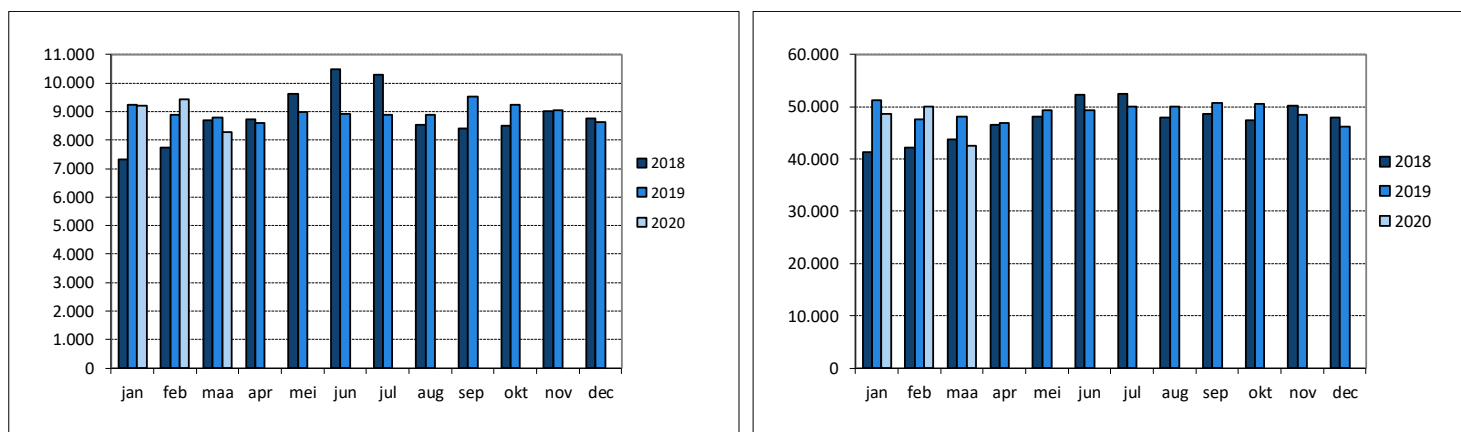
³ In haar vacaturebericht van maart geeft de VDAB aan dat er als gevolg van de maatregelen tegen de verspreiding van het COVID-19-virus vanaf 13 maart 2020 duidelijk minder vacatures zijn gemeld. Eén sector telde in maart 2020 opvallend meer vacatures dan in maart 2019: de primaire sector. Door de coronacrisis waren niet alle werknemers die traditioneel in de seizoensarbeid worden ingezet beschikbaar in de landbouw en groente- en fruitteelt (bron: VDAB, vacaturebericht maart 2020 via <https://www.vdab.be/trends>).

In januari 2020 werden in *West-Vlaanderen* op jaarbasis 11,3% meer vacatures ontvangen, maar in februari en vooral maart volgden afnames met respectievelijk 6,5% en 27,2% op jaarbasis. Hierdoor daalde het aantal ontvangen vacatures in het eerste kwartaal van 2020 met 7,1% op jaarbasis.

In het *Vlaamse Gewest* zien we een gelijkaardige evolutie en resulteerden de afnames op jaarbasis in februari (-6,9%) en vooral maart (-31,3%) tot een afname van 8,4% op jaarbasis in het eerste kwartaal van 2020.

Indicator: aantal openstaande vacatures

Figuur 7: Evolutie van het aantal openstaande vacatures op het einde van de maand voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Maart 2020	Aantal: 8.282 -5,7% op jaarbasis	Aantal: 42.621 -11,4% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2020	+0,1% op jaarbasis	-3,9% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+2,5% op jaarbasis	-0,2% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+0,4% op jaarbasis	+1,2% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-8,1% op jaarbasis	-0,9% op jaarbasis

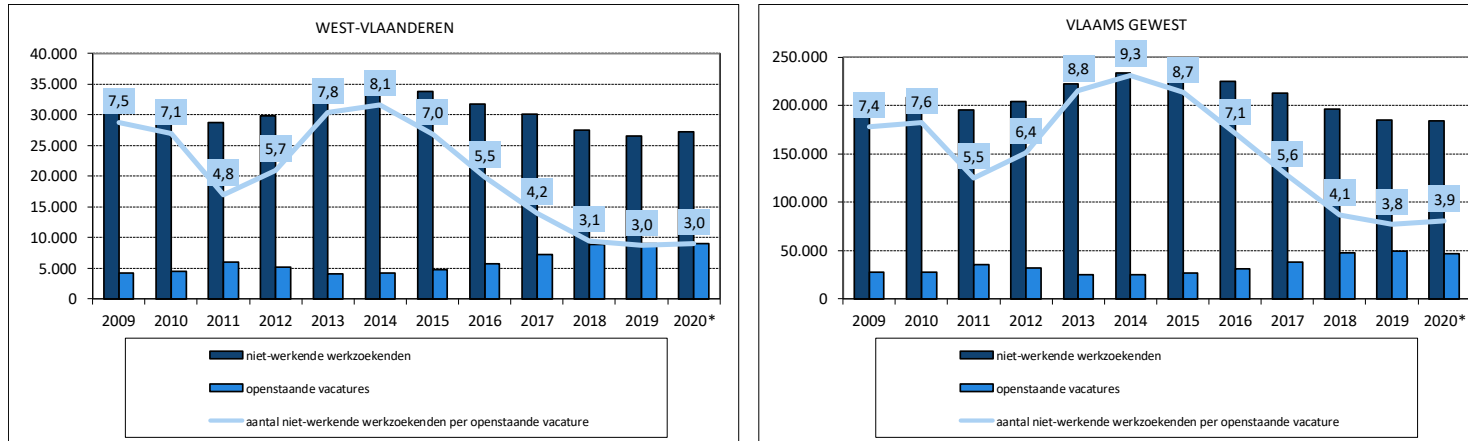
Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Ondanks afnames op jaarbasis in januari (-0,3%) en maart (-5,7%) stonden in *West-Vlaanderen* in het eerste kwartaal van 2020 iets meer vacatures open dan in het eerste kwartaal van 2019 (+0,1%).

In het *Vlaamse Gewest* daalde het aantal openstaande vacatures in januari (-5,2%) en maart (-11,4%) op jaarbasis sterker dan in West-Vlaanderen. In tegenstelling tot in West-Vlaanderen zorgden deze afnames in Vlaanderen wel voor een afname op jaarbasis in het eerste kwartaal van 2020 (-3,9%).

Indicator: aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature

Figuur 8: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2009-2020* (jan-maa 2020)

BRON: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Met 3,0 niet-werkenden werkzoekenden per openstaande vacature was de arbeidsmarktkrapte in *West-Vlaanderen* in het eerste kwartaal van 2020 even groot als in heel 2019.

In het Vlaamse Gewest daarentegen was de arbeidsmarktkrapte in het eerste kwartaal van 2020 (3,9) iets kleiner was dan in 2019 (3,8). De ratio blijft dus ook een eind boven het West-Vlaamse cijfer.

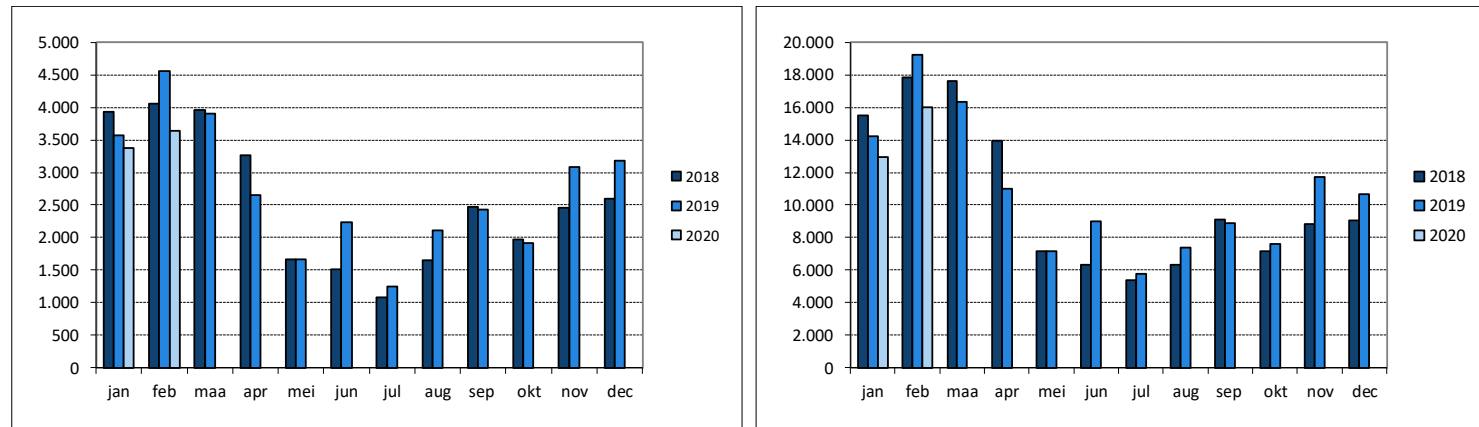
3. TIJDELIJKE WERKLOOSHEID

BRON: RVA

Cijfers tot en met februari 2020.

Indicator: gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid⁴

Figuur 9: Evolutie van het gemiddelde aantal van de tijdelijke werkloosheid in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Februari 2020	Aantal: 3.646 -20,0% op jaarbasis	Aantal: 16.020 -16,6% op jaarbasis
Januari 2020	-5,6% op jaarbasis	-8,9% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+16,4% op jaarbasis	+19,6% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+11,3% op jaarbasis	+5,8% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+1,7% op jaarbasis	-1,0% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+0,7% op jaarbasis	-2,4% op jaarbasis

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁴ Het gemiddelde aantal van de tijdelijke werkloosheid brengt het aantal vergoedbare dagen van tijdelijke werkloosheid in verhouding tot het aantal potentiële arbeidsdagen in de betrokken maand. Deze cijfers mogen niet gebruikt worden als indicatie van de werklozen, omdat het gaat om personen die nog steeds door een arbeidscontract gebonden zijn, maar om tijdelijke redenen geen werk hebben. De voornaamste oorzaak van tijdelijke werkloosheid is van economische aard, maar ook weersomstandigheden, jaarlijkse vakantie voor beginnende werknemers, overmacht, technische stoornis of stakingen kunnen een oorzaak zijn.

Het gemiddelde aantal van de tijdelijke werkloosheid kende in 2019 een grillig verloop in *West-Vlaanderen*. In heel 2019 was er een toename met 6,3% op jaarbasis. In januari en februari 2020 waren er afnames met respectievelijk 5,6% en 20% op jaarbasis.

In het *Vlaamse Gewest* zien we een gelijkaardig beeld; in heel 2019 lag de tijdelijke werkloosheid 3,7% hoger dan in 2018. In de eerste twee maanden van 2020 waren er afnames met respectievelijk 8,9% en 16,6%.

De maatregelen om de verspreiding van COVID-19 in te dijken, zijn in België midden maart 2020 in voege gegaan. De sterke toename van de tijdelijke werkloosheid zal bijgevolg pas vanaf maart 2020 in de cijfers te zien zijn. Omdat heel wat bedrijven en handelszaken hun activiteiten moesten stopzetten of beperken en COVID-19 als overmacht wordt beschouwd, heeft de overheid de procedures voor het invoeren van tijdelijke werkloosheid sterk vereenvoudigd, en dit zowel voor werkgevers als werknemers^{5 6}.

⁵ Bron: <https://www.rva.be/nl/nieuws/tijdelijke-werkloosheid-ten-gevolge-van-het-uitbreken-van-het-coronavirus-covid-19-vereenvoudiging-van-de-procedure>).

⁶ Uit cijfers van Locatus blijkt dat op 27 maart 2020 in West-Vlaanderen 76,5% van de 26.397 detailhandelszaken (excl. leegstand) verplicht moest sluiten als gevolg van de COVID-19-maatregelen; 22,8% van de detailhandelszaken mocht open zijn en 0,7% van de detailhandelszaken was mogelijk open (afhankelijk van het aanbod). In het Vlaamse Gewest was 76,9% van de detailhandelszaken verplicht gesloten, mocht 22,4% open zijn en was het al dan niet open zijn voor 0,7% van de detailhandelszaken afhankelijk van het aanbod (bron: <https://provincies.incijfers.be/dashboard/dashboard/detailhandel/>).

4. VERGUNDE WONINGEN

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

Voorlopige cijfers tot en met december 2019 voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest⁷.

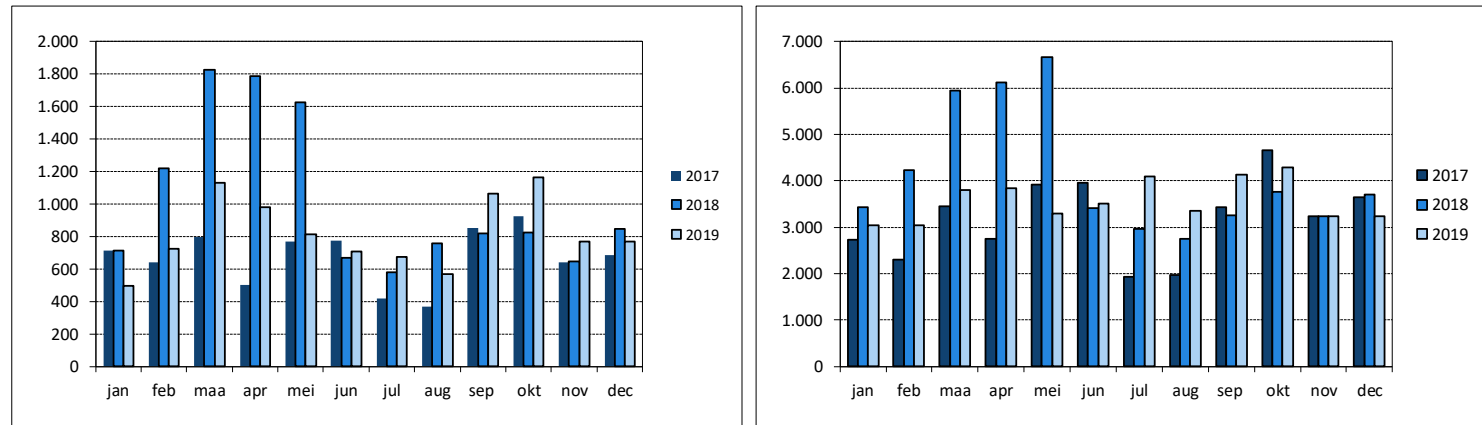
De statistiek van de vergunde woningen is een statistiek die onderhevig is aan grote schommelingen, waardoor de analyse telkens best gebeurt over een langere tijdspanne en op basis van (voortschrijdende) gemiddeldes. Bovendien werd de evolutie van de statistiek begin 2014, begin 2016 en begin 2018 grotendeels bepaald door (aangekondigde) wijzigingen in de regelgeving. Hierdoor is het moeilijk om op basis van de evolutie van deze statistiek uitspraken te doen over de conjuncturele evolutie, i.c. het consumentenvertrouwen.

Zo daalt bijvoorbeeld iedere twee jaar het toegelaten maximale E-peil voor nieuwbouwwoningen. Er was een verstrenging op 1 januari 2014, 1 januari 2016 en er volgde een nieuwe op 1 januari 2018. Sinds januari 2018 is het K-peil vervangen door het S-peil. Om te voldoen aan de strengere eisen zijn meestal investeringen nodig die de bouwkost met ettelijke duizenden euro's verhogen. Bij elke verstrengingsronde stellen we in de statistiek een anticipatie-effect vast. In de maanden direct volgend op de verstrenging zien we een veel sterkere toename van het aantal vergunningen dan normaal. Na deze tijdelijke piek daalt het aantal vergunningen tot historisch lage niveaus (bron: www.vcb.be).

⁷ Omdat de FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), niet alle formulieren tijdig ontvangt, worden de ontbrekende cijfers bijgeschat op basis van historische gegevens per arrondissement. Zodra de FOD Economie over de volledige informatie beschikt, worden de voorlopige cijfers vervangen door definitieve cijfers.

Indicator: vergunde nieuwbouwwoningen

Figuur 10: Evolutie van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
December 2019	Aantal: 767 -9,2% op jaarbasis	Aantal: 3.244 -12,6% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+16,4% op jaarbasis	+0,4% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+7,2% op jaarbasis	+29,1% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-38,8% op jaarbasis	-34,2% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-37,5% op jaarbasis	-27,3% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

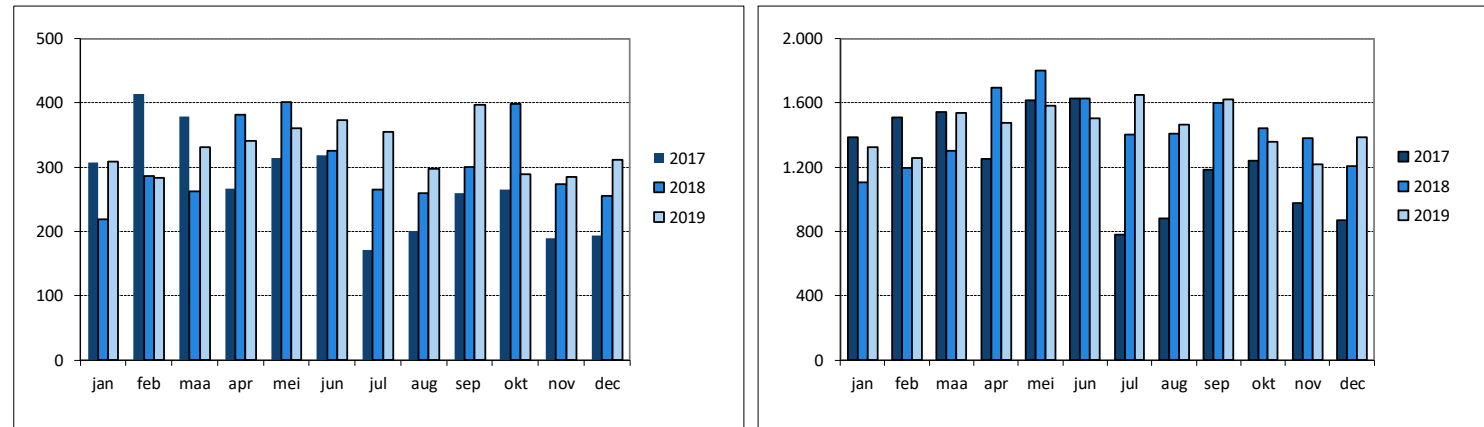
In 2019 werden in *West-Vlaanderen* 19,9% minder nieuwbouwwoningen vergund dan in 2018. De toenames op jaarbasis in het derde en vierde kwartaal van 2019 konden de sterke afnames in de eerste twee kwartalen van 2019 niet teniet doen.

In het *Vlaamse Gewest* zien we een gelijkaardig beeld. Met een afname van 13,3% op jaarbasis in 2019 was de afname van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in Vlaanderen kleiner dan in West-Vlaanderen. De aanzienlijke toename op jaarbasis in het derde kwartaal en de minieme toename in het laatste kwartaal van 2019 konden de sterke afnames in de eerste twee kwartalen van 2019 niet ongedaan maken.

Of COVID-19 ook een invloed zal hebben op het aantal aanvragen voor vergunningen en bijgevolg de activiteit in de bouw, is op dit moment moeilijk in te schatten (cfr. conjunctuurcurve voor de ruwbouw). Wat wel al blijkt uit een enquête van de Confederatie Bouw is dat 39% van de bouwbedrijven het aantal opdrachten zeer zwaar zag dalen en dat er bij 33% een zware terugval was sinds midden maart, en dat terwijl de orderboeken tot vlak voor het uitbreken van de crisis voor zes maanden gevuld waren (bron: <https://cms.confederatiebouw.be/Pers>, persbericht van 9 april 2020).

Indicator: vergunde renovatiewoningen

Figuur 11: Evolutie van het aantal vergunde renovatiewoningen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
December 2019	Aantal: 311 +22,0% op jaarbasis	Aantal: 1.389 +15,1% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	-4,5% op jaarbasis	-1,7% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+27,4% op jaarbasis	+7,4% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-3,1% op jaarbasis	-10,9% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+20,3% op jaarbasis	+14,3% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In 2019 telde *West-Vlaanderen* 8,4% meer vergunde renovatiewoningen dan in 2018. De afnames op jaarbasis in het tweede en vierde kwartaal werden ruimschoots gecompenseerd door toenames op jaarbasis in het eerste en derde kwartaal van 2019.

In het *Vlaamse Gewest* bleef de toename op jaarbasis in heel 2019 beperkt tot 1,3%. De toenames op jaarbasis in het eerste en derde kwartaal waren veel kleiner dan in West-Vlaanderen, maar net voldoende om de afnames op jaarbasis in het tweede en laatste kwartaal van 2019 te kunnen compenseren.

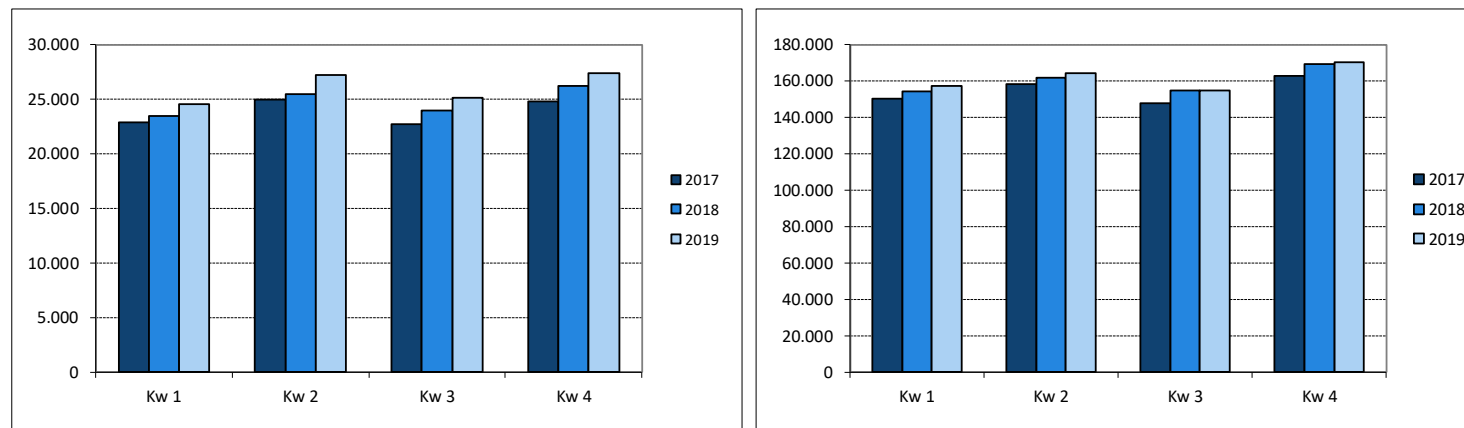
5. OMZET EN INVESTERINGEN

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

Cijfers tot en met het vierde kwartaal van 2019.

Indicator: omzet⁸

Figuur 12: Evolutie van de omzet (in miljoen euro) van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Kwartaal 4 - 2019	+4,3% op jaarbasis	+0,7% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+4,9% op jaarbasis	-0,0% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+6,9% op jaarbasis	+1,4% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+4,6% op jaarbasis	+2,1% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

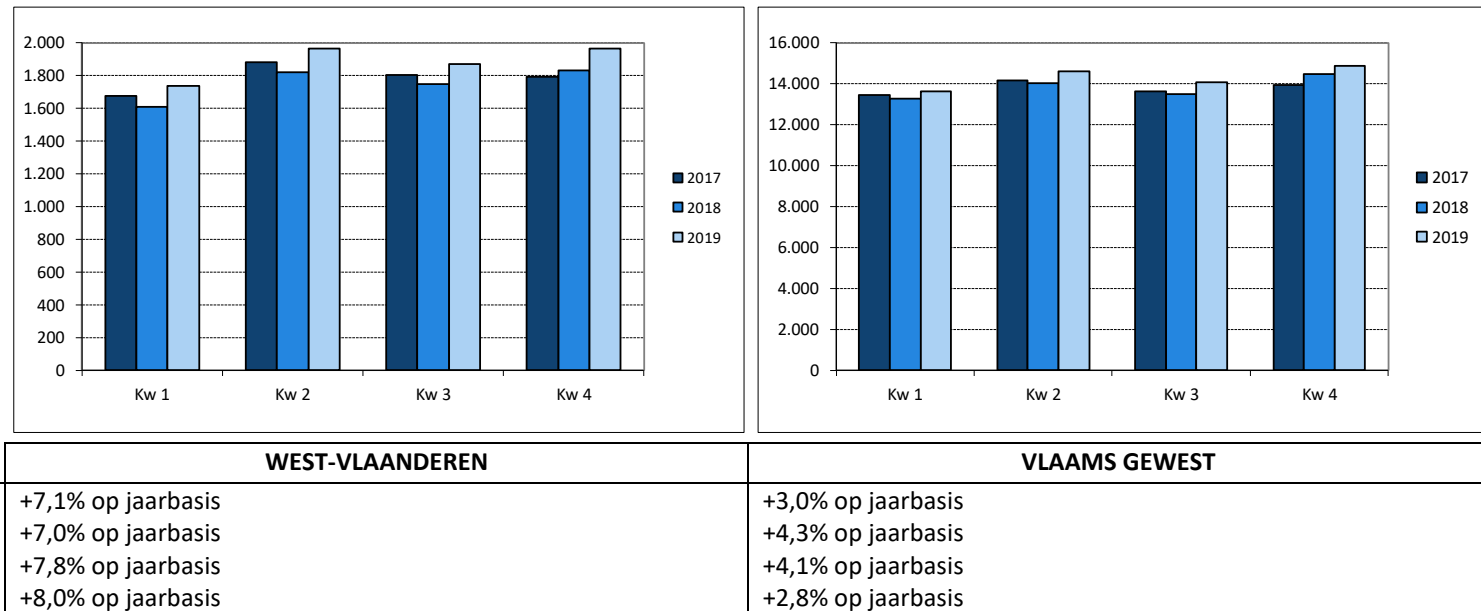
In 2019 realiseerden de ondernemingen met zetel in *West-Vlaanderen* 5,2% meer omzet dan in 2018. De toename op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2019 was iets kleiner dan in de voorgaande kwartalen.

⁸ Het feit dat de registratie gebeurt naar vestiging van de hoofdzetel betekent dat men niet noodzakelijk de economische activiteit in het betrokken arrondissement meet. Dit nadeel wordt afgezwakt omdat het hier over een evolutie doorheen de tijd gaat. Trimestriële procentuele veranderingen zijn dan belangrijker dan absolute gegevens. Een tweede nadeel is dat enkel bedrijven met een omzet van 500.000 euro of meer aangifte doen. Het kan zijn dat een bedrijf nu eens wel en dan weer niet beantwoordt aan dit criterium. Om dit nadeel te ondervangen is het aangewezen op provinciaal niveau te werken. 'Toetreders' en 'uittreders' vallen dan minder op en kunnen elkaar meer compenseren dan als men werkt op het arrondissementele niveau.

In het *Vlaamse Gewest* bleef de toename van de omzet op jaarbasis in 2019 beperkt tot 1%. Hiermee bleef Vlaanderen een eind onder het West-Vlaamse cijfer. Na een status quo in het derde kwartaal was er in het vierde kwartaal van 2019 een minieme toename op jaarbasis.

Indicator: omzet in de kleinhandel

Figuur 13: Evolutie van de omzet (in miljoen euro) van de grote ondernemingen in de kleinhandel met zetel in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

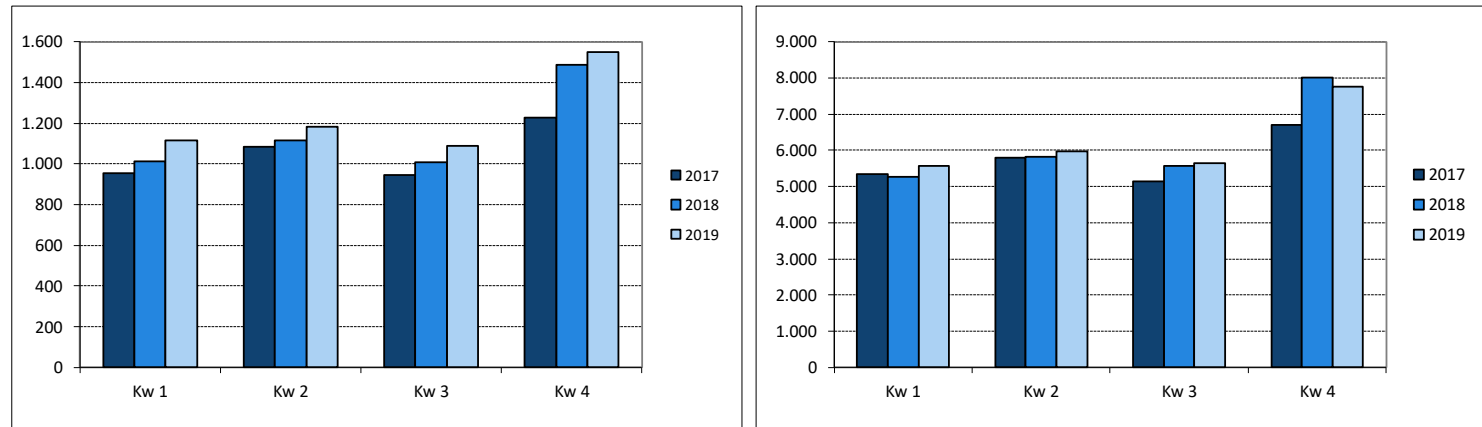
Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In *West-Vlaanderen* lag de omzet in de kleinhandel in 2019 7,5% hoger dan in 2018. In het derde en vierde kwartaal waren de toenames op jaarbasis iets kleiner dan in de eerste twee kwartalen van 2019.

Ook in het *Vlaamse Gewest* was er in 2019 een toename op jaarbasis, al bleef deze beperkt tot 3,6%. De toename op jaarbasis in het laatste kwartaal was kleiner dan in de twee voorgaande kwartalen, maar iets groter dan in het eerste kwartaal van 2019.

Indicator: investeringen

Figuur 14: Evolutie van de investeringen (in miljoen euro) van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Kwartaal 4 - 2019	+4,4% op jaarbasis	-3,4% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+8,2% op jaarbasis	+1,4% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+6,1% op jaarbasis	+2,7% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+10,0% op jaarbasis	+5,6% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

De ondernemingen met zetel in *West-Vlaanderen* investeerden in 2019 6,9% meer dan in 2018. Met uitzondering van het derde kwartaal werden de toenames op jaarbasis in 2019 geleidelijk aan kleiner.

Met een toename van 1% was de toename op jaarbasis van de investeringen bij ondernemingen met zetel in *Vlaanderen* in 2019 duidelijk kleiner dan in West-Vlaanderen. In de eerste drie kwartalen van 2019 werden de toenames op jaarbasis steeds kleiner, in het laatste kwartaal van 2019 was er zelfs een afname in vergelijking met het laatste kwartaal van 2018.

In West-Vlaanderen evolueerden zowel de omzet, de omzet in de kleinhandel en de investeringen in 2019 gunstig in vergelijking met 2018. De gevolgen van de COVID-19 crisis zullen echter ook in deze statistieken zichtbaar worden vanaf het eerste kwartaal van 2020. Heel wat ondernemingen moesten immers verplicht de deuren sluiten en leden hierdoor omzetverlies. Verder verwachten de Nationale Bank van België (NBB) en het Federaal Planbureau (FPB) dat heel wat bedrijven door de crisis hun investeringsplannen zullen moeten herzien (bron: <https://www.nbb.be/nl/artikels/economische-impact-van-de-gezondheids-crisis-covid-19-een-scenario>).

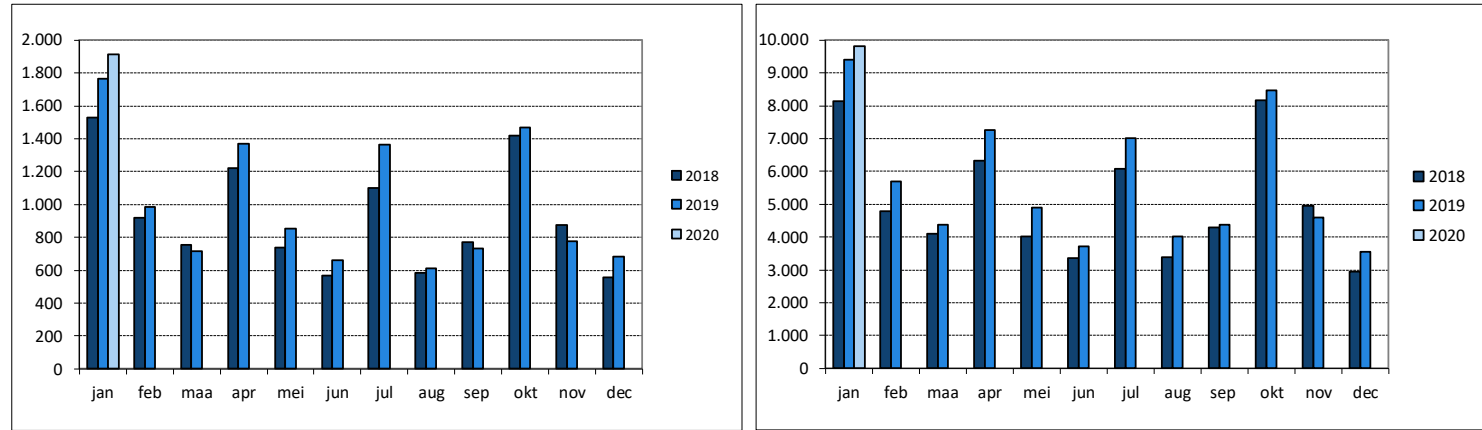
6. STARTERS

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

Cijfers tot en met januari 2020.

Indicator: starters⁹

Figuur 15: Evolutie van het aantal starters in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Januari 2020	Aantal: 1.915 +8,6% op jaarbasis	Aantal: 9.810 +4,3% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+2,6% op jaarbasis	+3,4% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+10,2% op jaarbasis	+12,1% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+14,5% op jaarbasis	+15,9% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+8,1% op jaarbasis	+14,3% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

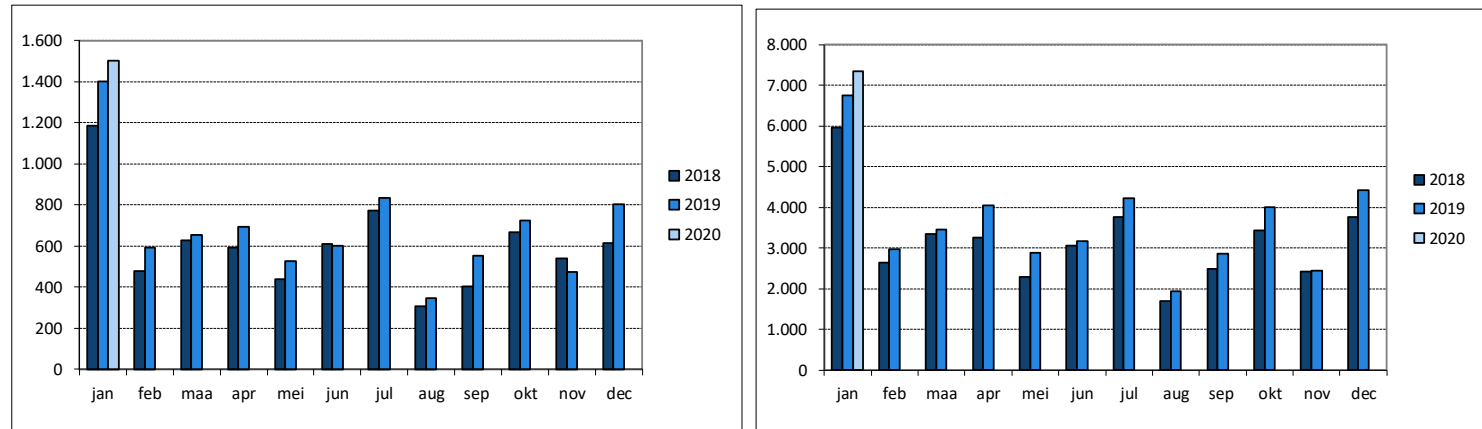
In 2019 telde *West-Vlaanderen* 8,6% meer starters dan in 2018. De toename op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2019 was wel een stuk kleiner dan in de voorgaande kwartalen. Ook in januari 2020 werden op jaarbasis meer starters (+8,6%) geregistreerd.

⁹ Het aantal starters wordt gedefinieerd als de som van het aantal nieuwe btw-plichtige ondernemingen en het aantal wederonderwerpen van btw-plichtige ondernemingen. Niet-btw-plichtige ondernemingen worden niet opgenomen (zoals sommige handelsvennootschappen of non-profitorganisaties). De statistiek is gebaseerd op administratieve gegevens, wat noopt tot omzichtigheid bij de interpretatie van de cijfers. Een deel van het waargenomen verloop heeft immers een administratieve oorsprong die niet noodzakelijk beantwoordt aan een economische realiteit.

In het *Vlaamse Gewest* steeg het aantal starters in 2019 op jaarbasis (+11,3%) iets sterker dan in West-Vlaanderen. Net als in West-Vlaanderen was ook in het Vlaamse Gewest de toename op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2019 een stuk kleiner dan in de voorgaande kwartalen. In januari 2020 telde het Vlaamse Gewest 4,3% meer starters dan in januari 2019.

Indicator: stopzettingen en schrappingen

Figuur 16: Evolutie van het aantal stopzettingen en schrappingen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Januari 2020	Aantal: 1.503 +7,4% op jaarbasis	Aantal: 7.353 +8,9% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+10,0% op jaarbasis	+13,1% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+17,0% op jaarbasis	+13,8% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+11,2% op jaarbasis	+17,5% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+15,5% op jaarbasis	+10,2% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In 2019 telde *West-Vlaanderen* 13,5% meer stopzettingen dan in 2018. In het laatste kwartaal van 2019 was de toename op jaarbasis kleiner dan in de voorgaande kwartalen. Ook in januari 2020 lijkt deze trend zich verder te zetten met een toename van 7,4% op jaarbasis.

In het *Vlaamse Gewest* was de toename op jaarbasis van het aantal stopzettingen in 2019 (+13,3%) nagenoeg even groot als in West-Vlaanderen. De toename op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2019 was kleiner dan in de twee voorgaande kwartalen, maar groter dan in het eerste kwartaal van 2019. In januari 2020 telde Vlaanderen 8,9% meer stopzettingen dan in januari 2019.

Indicator: nettogroei¹⁰

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Januari 2020	Aantal: +412 +13,5% op jaarbasis	Aantal: +2.457 -7,6% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	-10,3% op jaarbasis	-11,2% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	-0,1% op jaarbasis	+9,6% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+20,6% op jaarbasis	+13,2% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-10,5% op jaarbasis	+24,1% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In vergelijking met 2018 lag de nettogroei van ondernemingen in 2019 in *West-Vlaanderen* iets lager (-0,6%). In januari 2020 lag de nettogroei 13,5% hoger dan in januari 2019.

In het *Vlaamse Gewest* was de nettogroei in 2019 duidelijk groter dan in 2018 (+7,7%). In tegenstelling tot in *West-Vlaanderen* lag de nettogroei van ondernemingen in het *Vlaamse Gewest* in januari 2020 wel lager dan in januari 2019 (-7,6%).

De afdeling Data, Studie en Advies van POM West-Vlaanderen maakte deze maand een oefening waarin het overlevingspercentage van starters sinds januari 2019 werd berekend. Hieruit blijkt voor *West-Vlaanderen* dat het overlevingspercentage van starters in januari (98,7%) en februari 2020 (99%) iets hoger ligt dan in 2019 (respectievelijk 98,1% en 98,9%); voor maart 2020 zien we het omgekeerde en ligt het overlevingspercentage in 2020 (98,9%) iets lager dan in maart 2019 (99,3%). Ook in *Vlaanderen* geldt dat het overlevingspercentage van starters in januari (98%) en februari 2020 (98,7%) iets groter is dan in 2019 (respectievelijk 97,9% en 98,4%); voor maart is er echter geen verschil tussen 2019 en 2020 (beiden 99,2%). Uiteraard worden dergelijke overlevingspercentages best over langere termijn bekeken. Wellicht zal pas in de loop van de komende maanden duidelijk worden welke invloed COVID-19 had op het overlevingspercentage van starters.

¹⁰ Saldo van starters en stopzettingen/schrappingen.

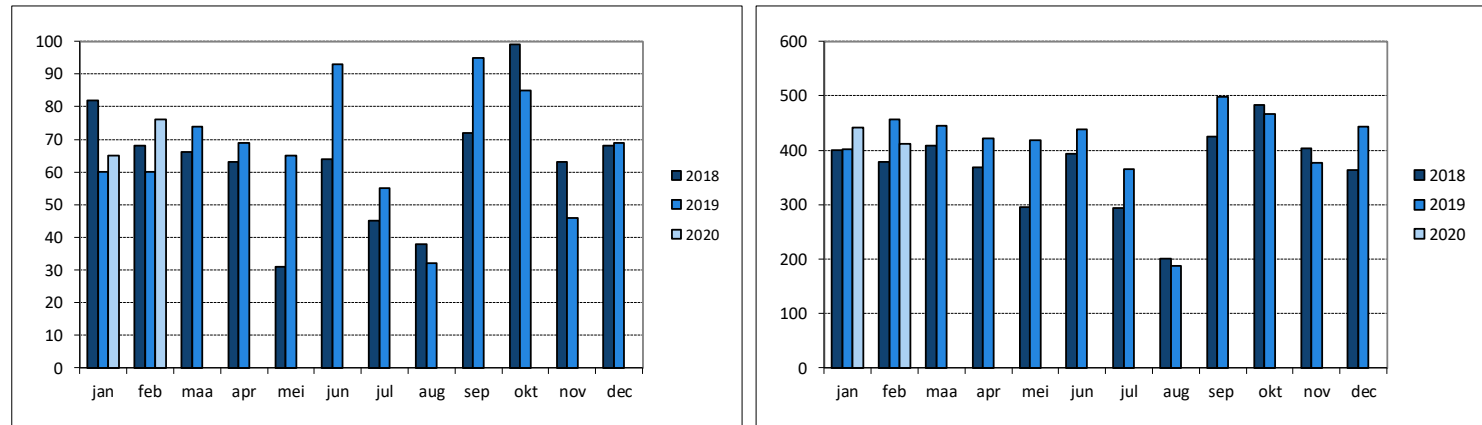
7. FAILLISSEMENTEN EN VERLOREN JOBS

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, Graydon, VDAB

Cijfers tot en met februari 2020.

Indicator: faillissementen

Figuur 17: Evolutie van het aantal faillissementen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Februari 2020	Aantal: 76 +26,7% op jaarbasis	Aantal: 412 -9,8% op jaarbasis
Januari 2020	+8,3% op jaarbasis	+0,0% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	-13,0% op jaarbasis	+3,0% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+17,4% op jaarbasis	+14,2% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+43,7% op jaarbasis	+20,9% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-10,2% op jaarbasis	+9,8% op jaarbasis

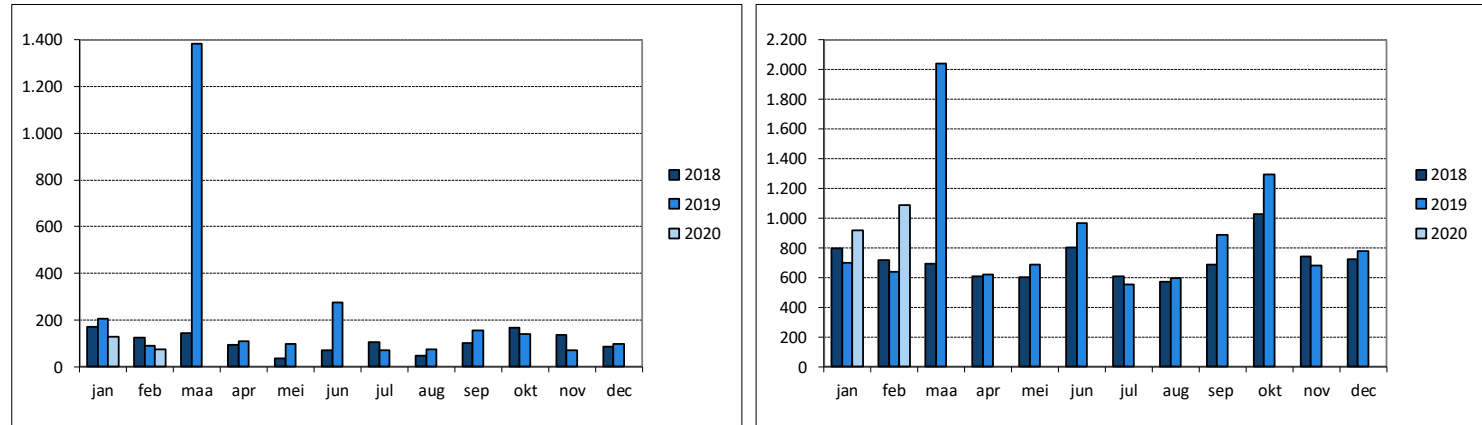
Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In heel 2019 gingen in *West-Vlaanderen* 5,8% meer ondernemingen failliet dan in 2018. In de eerste twee maanden van 2020 zette deze trend zich verder met toenames van respectievelijk 8,3% en 26,7% op jaarbasis.

Met een toename van 11,4% op jaarbasis steeg het aantal faillissementen in het *Vlaamse Gewest* in 2019 sterker dan in West-Vlaanderen. Met een status quo in januari en een afname in februari 2020 evolueerde het aantal faillissementen in Vlaanderen in de eerste twee maanden van 2020 gunstiger dan in West-Vlaanderen.

Indicator: verloren jobs ten gevolge van faillissementen

Figuur 18: Evolutie van het aantal verloren gegane arbeidsplaatsen door faillissementen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Februari 2020	Aantal: 74 -16,9% op jaarbasis	Aantal: 1.090 +70,8% op jaarbasis
Januari 2020	-37,1% op jaarbasis	+30,7% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	-21,9% op jaarbasis	+10,5% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+18,7% op jaarbasis	+9,0% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+140,8% op jaarbasis	+12,6% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+283,8% op jaarbasis	+52,9% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Als gevolg van sterke toenames op jaarbasis in de eerste twee kwartalen van 2019 lag het aantal verloren jobs door faillissementen in *West-Vlaanderen* in heel 2019 ruim dubbel zo hoog (+116,1%) als in 2018. In januari en februari 2020 lag het aantal verloren jobs door faillissementen in West-Vlaanderen wel een stuk lager dan in dezelfde maanden van 2019.

In het *Vlaamse Gewest* gingen in 2019 21,6% meer jobs verloren ingevolge een faillissement dan in 2018. In tegenstelling tot in West-Vlaanderen steeg het aantal verloren jobs ten gevolge van faillissementen in Vlaanderen in januari en februari wel aanzienlijk.

In 2019 gingen bij drie West-Vlaamse ondernemingen meer dan 100 banen verloren als gevolg van een faillissement, namelijk Belle's uit Kortrijk (maart, 636 jobs), 't Land uit Blankenberge (maart, 149 jobs) en Frima uit Oostende (januari, 114 jobs). Bij de grootste faillissementen in januari 2020 tellen we vier West-Vlaamse ondernemingen, namelijk WC03 001 (Prefaxis, Wervik, 31 jobs), Alaska (Bredene, 29 jobs), Phenix (Nieuwpoort, 8 jobs) en Belgian Music Productions (Torhout, 7 jobs).

Ook bij de statistiek omtrent het aantal faillissementen en het ermee gepaard gaande jobverlies verwachten we dat de invloed van COVID-19 de komende maanden zichtbaar zal worden en zal leiden tot toenames in vergelijking met 2019.

Indicator: collectieve ontslagen¹¹

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
	Volledig uitgevoerd	Intentie	Volledig uitgevoerd	Intentie
Januari-December 2019	Aantal bedrijven: 8 +0 op jaarbasis	Aantal bedrijven: 0 -2 op jaarbasis	Aantal bedrijven: 44 -7 op jaarbasis	Aantal bedrijven: 15 -3 op jaarbasis
	Aantal ontslagen: 642 +314 op jaarbasis	Aantal ontslagen: 0 -31 op jaarbasis	Aantal ontslagen: 2.370 -1.647 op jaarbasis	Aantal ontslagen: 706 +259 op jaarbasis

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In 2019 verloren in *West-Vlaanderen* 642 mensen hun job als gevolg van acht collectieve ontslagen. Ondanks het feit dat West-Vlaanderen in 2019 evenveel bedrijven met volledig uitgevoerde collectieve ontslagen telde als in 2018, gingen meer jobs verloren.

In 2019 verloren in het *Vlaamse Gewest* 2.370 mensen hun job bij 44 collectieve ontslagen. In vergelijking met 2018 telde Vlaanderen in 2019 dus minder collectieve ontslagen en gingen minder jobs verloren. In 2019 zijn in Vlaanderen wel nog 706 banen bedreigd door 15 aangekondigde intenties voor collectief ontslag.

¹¹ De statistiek van de collectieve ontslagen bevat twee onderdelen, met name deel 1: de intenties tot collectief ontslag en deel 2: de effectief uitgevoerde collectieve ontslagen. De intenties tot collectief ontslag werden gemeld aan de sociale interventieadviseur maar de sociale onderhandelingen moeten nog starten of zijn nog bezig. Bij de effectief uitgevoerde collectieve ontslagen is het collectief ontslag volledig beschreven en werden alle te doorlopen procedures voltooid. Het aantal collectieve ontslagen in de oorspronkelijke intentie kan dus nog afwijken van het uiteindelijke aantal collectieve ontslagen. Alle collectieve ontslagen komen slechts één keer voor in de statistiek: ofwel bij het eerste deel (de intenties) ofwel later bij deel twee (de effectieve collectieve ontslagen).

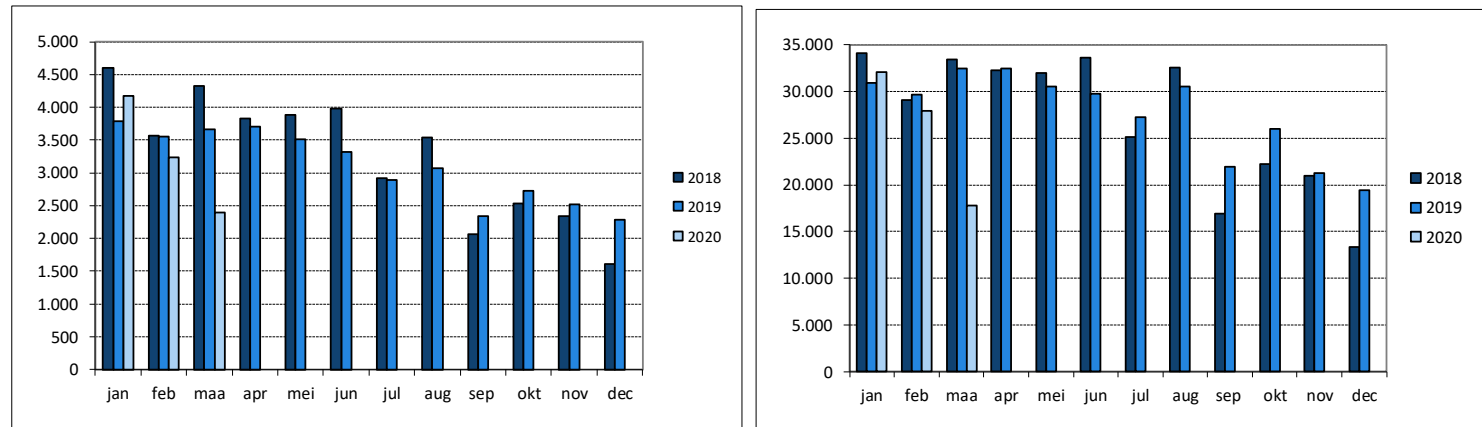
8. INSCHRIJVINGEN VAN PERSONENWAGENS

BRON: FEBIAC

Cijfers tot en met maart 2020.

Indicator: inschrijvingen van nieuwe personenwagens

Figuur 19: Evolutie van het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Maart 2020	Aantal: 2.390 -34,8% op jaarbasis	Aantal: 17.781 -45,3% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2020	-11,1% op jaarbasis	-16,4% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+16,0% op jaarbasis	+17,9% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	-2,4% op jaarbasis	+6,9% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-9,9% op jaarbasis	-5,2% op jaarbasis

Bron: FEBIAC, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

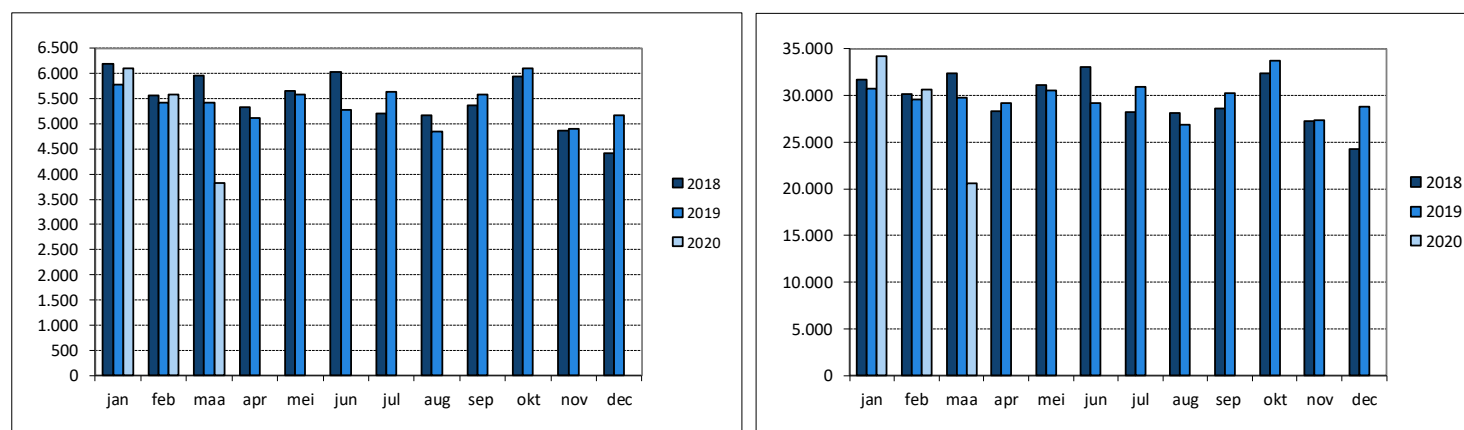
In januari 2020 werden in *West-Vlaanderen* op jaarbasis meer nieuwe personenwagens ingeschreven dan in januari 2019, maar in februari en vooral maart 2020 waren er afnames op jaarbasis. Hierdoor werden het eerste kwartaal van 2020 11,1% minder nieuwe personenwagens ingeschreven dan in het eerste kwartaal van 2019.

In het *Vlaamse Gewest* zien we een gelijkaardige evolutie. In het eerste kwartaal van 2020 liep het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens sterker terug (-16,4% op jaarbasis) dan in West-Vlaanderen.

Het effect van de maatregelen die België invoerde om de verspreiding van COVID-19 in te dijken, is duidelijk zichtbaar in bovenstaande figuren. Voorgaande jaren lagen de cijfers van maart altijd hoger dan deze van februari, maar dit is in 2020 duidelijk niet het geval. Autohandels zijn vanaf midden maart 2020 verplicht gesloten en bestelde en beschikbare voertuigen mogen niet geleverd worden en kunnen bijgevolg ook niet worden ingeschreven.

Indicator: inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens

Figuur 20: Evolutie van het aantal inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Maart 2020	Aantal: 3.822 -29,5% op jaarbasis	Aantal: 20.625 -30,7% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2020	-6,6% op jaarbasis	-5,2% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+6,3% op jaarbasis	+7,3% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+1,9% op jaarbasis	+3,6% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-6,2% op jaarbasis	-3,8% op jaarbasis

Bron: FEBIAC, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In *West-Vlaanderen* werden de toenames op jaarbasis van het aantal inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens in januari en februari gevolgd door een aanzienlijke afname op jaarbasis in maart 2020, omwille van de gekende redenen. Hierdoor werden in het eerste kwartaal van 2020 in totaal 6,6% minder tweedehandspersonenwagens ingeschreven.

In het *Vlaamse Gewest* zien we een gelijkaardig beeld. In het eerste kwartaal van 2020 lag het aantal inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens 5,2% lager dan in het eerste kwartaal van 2019.

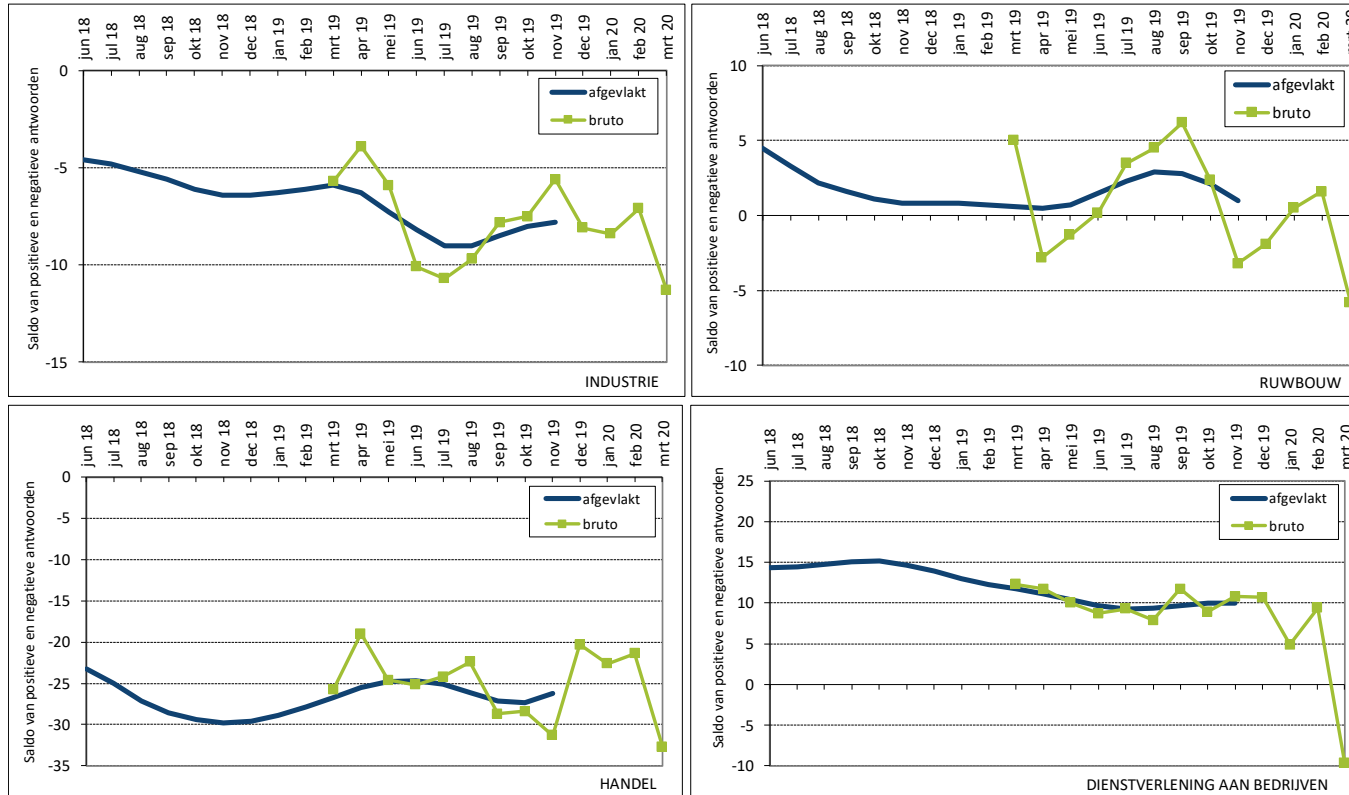
Ook in deze statistiek zien we in maart 2020 duidelijk het effect van de maatregelen die België invoerde om de verspreiding van COVID-19 in te dijken. De afname van het aantal inschrijvingen in het eerste kwartaal van 2020 was in zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest duidelijk kleiner bij de tweedehandspersonenwagens dan bij de nieuwe personenwagens.

9. CONJUNCTUURINDICATOR VAN DE NATIONALE BANK

BRON: NBB

Cijfers tot en met maart 2020¹².

Figuur 21: Conjunctuurcurven voor West-Vlaanderen

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

¹² Aan de hand van een maandelijkse enquête bij bedrijfsleiders gaat de Nationale Bank na hoe het gesteld is met een aantal facetten van de activiteit, de vraag en de vooruitzichten. Er zijn drie antwoordmogelijkheden: stijgend (positief), gelijkblijvend of dalend (negatief). De indicator is het saldo van de positieve en de negatieve antwoorden op deze vragen.

Eén ding hebben alle conjunctuurcurven voor *West-Vlaanderen* gemeen: de brutowaarden voor maart 2020 nemen een duik. De onzekerheid omtrent de wereldwijde verspreiding van COVID-19 en de duur van de maatregelen die in België half maart 2020 werden ingevoerd om het virus in te dijken, hebben een duidelijk negatieve invloed op het producentenvertrouwen.

De afgevlakte curve van de industrie was sinds september 2019 opnieuw opwaarts gericht, maar door de COVID-crisis zal deze curve wellicht opnieuw gaan dalen. Eenzelfde verhaal verwachten we bij de afgevlakte curve van de handel die in november 2019 opnieuw opwaarts was gericht. De afgevlakte curve van de ruwbouw is sinds september 2019 neerwaarts gericht, maar gezien de stijging van de brutowaarden sinds december 2019 werd een keerpunt verwacht. Door de COVID-crisis zal dit er wellicht niet komen¹³. Sinds augustus 2019 is de afgevlakte curve van de dienstverlening aan bedrijven licht opwaarts gericht. We verwachten dat de sterke afname van de brutowaarde in maart 2020 deze trend zal doen ombuigen.

¹³ Uit een enquête van de Confederatie Bouw blijkt dat 39% van de bouwbedrijven het aantal opdrachten zeer zwaar zag dalen en dat er bij 33% een zware terugval was sinds midden maart (bron: <https://cms.confederatiebouw.be/Pers>, persbericht van 9 april 2020).

10. OVERZICHTSTABEL VOOR WEST-VLAANDEREN EN HET VLAAMSE GEWEST

Tabel 1: Evolutie van de sociaaleconomische indicatoren en de conjunctuur in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest (1)

Indicator	Eenheid	Datum	West-Vlaanderen		Vlaams Gewest	
			Waarde	Wijziging op jaarbasis	Waarde	Wijziging op jaarbasis
Arbeidsmarkt						
▪ niet-werkende werkzoekenden totaal	aantal	maa 2020	27.313	+4,7%	186.265	+1,3%
▪ niet-werkende werkzoekenden mannen	aantal	maa 2020	15.529	+5,7%	102.632	+2,3%
	aandeel		56,9%	+0,6%punt	55,1%	+0,5%punt
▪ niet-werkende werkzoekenden vrouwen	aantal	maa 2020	11.784	+3,3%	83.633	+0,2%
	aandeel		43,1%	-0,6%punt	44,9%	-0,5%punt
▪ niet-werkende werkzoekenden <25 jaar	aantal	maa 2020	5.678	+5,2%	33.824	-0,1%
	aandeel		20,8%	+0,1%punt	18,2%	-0,3%punt
▪ niet-werkende werkzoekenden >50 jaar	aantal	maa 2020	8.200	-0,3%	57.550	+0,2%
	aandeel		30,0%	-1,5%punt	30,9%	-0,3%punt
▪ niet-werkende niet-werkzoekenden	aantal	feb 2020	530	-55,6%	2.902	-55,5%
▪ ontvangen vacatures (2)	aantal	maa 2020	3.128	-27,2%	17.361	-31,3%
▪ openstaande vacatures einde maand (2)	aantal	maa 2020	8.282	-5,7%	42.621	-11,4%
▪ tijdelijke werkloosheid	gem. aantal	feb 2020	3.646	-20,0%	16.020	-16,6%
Consumenten						
▪ vergunde woningen (nieuwbouw)	aantal	dec 2019	767	-9,2%	3.244	-12,6%
▪ vergunde woningen (renovatie)	aantal	dec 2019	311	+22,0%	1.389	+15,1%
▪ omzet kleinhandel	mio euro	kw 4 - 2019	1.963	+7,1%	14.890	+3,0%
▪ inschrijvingen nieuwe personenwagens	aantal	maa 2020	2.390	-34,8%	17.781	-45,3%
▪ inschrijvingen tweedehandspersonenwagens	aantal	maa 2020	3.822	-29,5%	20.625	-30,7%

Indicator	Eenheid	Datum	West-Vlaanderen		Vlaams Gewest	
			Waarde	Wijziging op jaarbasis	Waarde	Wijziging op jaarbasis
Producenten						
▪ omzet	mio euro	kw 4 - 2019	27.358	+4,3%	170.465	+0,7%
▪ investeringen	mio euro	kw 4 - 2019	1.552	+4,4%	7.751	-3,4%
▪ starters	aantal	jan 2020	1.915	+8,6%	9.810	+4,3%
▪ faillissementen	aantal	feb 2020	76	+26,7%	412	-9,8%
▪ verloren jobs door faillissementen	aantal	feb 2020	74	-16,9%	1.090	+70,8%
▪ conjunctuurindicator	brutowaarde	maa 2020	-11,3	-8,9 punten	-	-

(1) Indicatoren die ongunstig evolueerden zijn gemarkeerd.

(2) Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten (NECzU)

Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), FEBIAC, NBB, Graydon, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

11. JAAROVERZICHT VOOR WEST-VLAANDEREN EN HET VLAAMSE GEWEST

Tabel 2: Evolutie van de sociaaleconomische indicatoren (2018-2019) in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest (1)

Indicator	Eenheid	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel WV in VLG	
		2018	2019	Evolutie 2018-2019	2018	2019	Evolutie 2018-2019	2018	2019
Arbeidsmarkt									
▪ niet-werkende werkzoekenden totaal	gem. aantal	27.591	26.518	-3,9%	195.989	184.851	-5,7%	14,1%	14,3%
▪ niet-werkende werkzoekenden mannen	gem. aantal	15.175	14.872	-2,0%	105.041	100.442	-4,4%	14,4%	14,8%
	aandeel	55,0%	56,1%	+1,1%punt	53,6%	54,3%	+0,7%punt	-	-
▪ niet-werkende werkzoekenden vrouwen	gem. aantal	12.416	11.646	-6,2%	90.934	84.409	-7,2%	13,7%	13,8%
	aandeel	45,0%	43,9%	-1,1%punt	46,4%	45,7%	-0,7%punt	-	-
▪ niet-werkende werkzoekenden <25 jaar	gem. aantal	6.146	5.959	-3,0%	38.309	36.163	-5,6%	16,0%	16,5%
	aandeel	22,3%	22,5%	+0,2%punt	19,5%	19,6%	+0,1%punt	-	-
▪ niet-werkende werkzoekenden >50 jaar	gem. aantal	8.204	8.037	-2,0%	58.312	56.818	-2,6%	14,1%	14,1%
	aandeel	29,7%	30,3%	+0,6%punt	29,8%	30,7%	+0,9%punt	-	-
▪ niet-werkende niet-werkzoekenden	gem. aantal	1.695	908	-46,4%	9.396	5.001	-46,8%	18,0%	18,2%
▪ ontvangen vacatures (2)	aantal	52.150	51.594	-1,1%	287.188	292.233	+1,8%	18,2%	17,7%
▪ openstaande vacatures einde maand (2)	aantal	8.751	8.634	-1,3%	48.020	46.195	-3,8%	18,2%	18,7%
▪ tijdelijke werkloosheid	gem. aantal	2.552	2.713	+6,3%	10.358	10.743	+3,7%	24,6%	25,3%
Consumenten									
▪ vergunde woningen (nieuwbouw)	aantal	12.321	9.866	-19,9%	49.490	42.885	-13,3%	24,9%	23,0%
▪ vergunde woningen (renovatie)	aantal	3.626	3.932	+8,4%	17.177	17.393	+1,3%	21,1%	22,6%
▪ omzet kleinhandel	mio euro	7.010	7.536	+7,5%	55.256	57.226	+3,6%	12,7%	13,2%
▪ inschrijvingen nieuwe personenwagens	aantal	39.200	37.387	-4,6%	325.569	332.226	+2,0%	12,0%	11,3%
▪ inschrijvingen tweedehandspersonenwagens	aantal	65.689	64.790	-1,4%	355.523	356.989	+0,4%	18,5%	18,1%

Indicator	Eenheid	West-Vlaanderen			Vlaams Gewest			Aandeel WVl in VLG	
		2018	2019	Evolutie 2018-2019	2018	2019	Evolutie 2018-2019	2018	2019
Producenten									
▪ omzet	mio euro	99.151	104.307	+5,2%	640.525	647.178	+1,0%	15,5%	16,1%
▪ investeringen	mio euro	4.622	4.939	+6,9%	24.685	24.940	+1,0%	18,7%	19,8%
▪ starters	aantal	11.036	11.988	+8,6%	60.568	67.391	+11,3%	18,2%	17,8%
▪ faillissementen	aantal	759	803	+5,8%	4.415	4.920	+11,4%	17,2%	16,3%
▪ verloren jobs door faillissementen	aantal	1.279	2.764	+116,1%	8.575	10.426	+21,6%	14,9%	26,5%

(1) Indicatoren die ongunstig evolueerden zijn gemarkeerd.

(2) Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten (NECzU)

Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), FEBIAC, NBB, Graydon, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

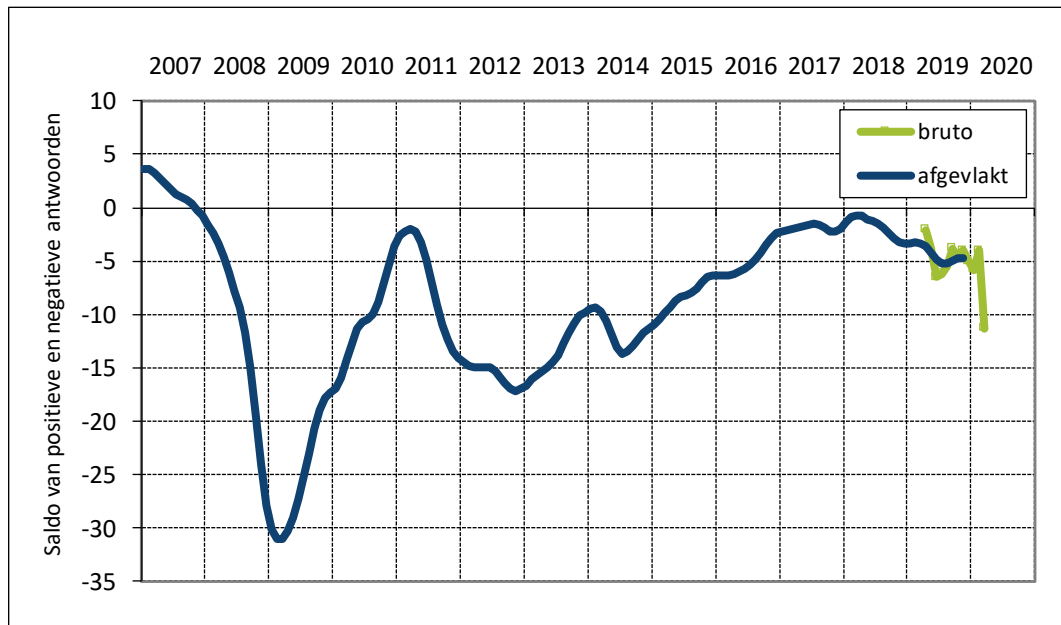
12. BESLUIT

De groeiende onzekerheid omtrent de wereldwijde verspreiding van COVID-19 en de duur van de maatregelen die in België half maart 2020 werden ingevoerd om het virus in te dijken, spelen de economie duidelijk parten.

In *West-Vlaanderen* zagen we hoe de arbeidsmarktindicatoren de afgelopen maanden steeds kleinere toenames op jaarbasis kenden. In maart 2020 was er voor het eerst sinds jaren opnieuw een toename op jaarbasis van het totale aantal werklozen. Bij het consumenten- en producentenvertrouwen zijn er voor de meeste indicatoren nog geen cijfers voor maart 2020, waardoor de gevolgen van de coronacrisis nog niet zichtbaar zijn. Bij het consumentenvertrouwen evolueerde enkel de omzet in de kleinhandel steevast gunstig in 2019. Eenzelfde wisselvallig beeld zien we bij het producentenvertrouwen. Bij de starters, investeringen en omzet was er een steevast gunstige evolutie; bij de stopzettingen was er een aanhoudend ongunstige evolutie. In het *Vlaamse Gewest* zien we een sterk gelijkaardig beeld.

Vanaf september 2019 leek de neerwaartse trend van de afgevlakte synthetische conjunctuurcurve afgeremd te worden (figuur 22). Door de coronacrisis kende de brutowaarde in maart 2020 een sterke daling. We kunnen jammer genoeg met bijna 100% zekerheid zeggen dat we ook de komende maanden nog sterke afnames zullen zien van de brutowaarden, waardoor de afgevlakte curve opnieuw neerwaarts gericht zal zijn.

Figuur 22: Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Hieronder vatten we nog even samen welke indicatoren gunstig (+) of ongunstig (-) evolueerden.

Arbeidsmarktindicatoren

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw 2 - 2019	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019	Kw 1 - 2020	Kw 2 - 2019	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019	Kw 1 - 2020
Niet-werkende werkzoekenden totaal	+	+	+	-	+	+	+	+
Niet-werkende werkzoekenden mannen	+	+	-	-	+	+	+	+
Niet-werkende werkzoekenden vrouwen	+	+	+	+	+	+	+	+
Niet-werkende werkzoekenden <25 jaar	+	+	-	-	+	+	+	+
Niet-werkende werkzoekenden >50 jaar	+	+	+	+	+	+	+	+
Niet-werkende niet-werkzoekenden	+	+	+	+	+	+	+	+
Ontvangen vacatures	-	+	+	-	-	+	-	-
Openstaande vacatures	-	+	+	+	-	+	-	-
Tijdelijke werkloosheid	-	-	-	+	+	-	-	+

(1) Onvolledige kwartalen zijn gemarkeerd.

Voor het eerst sinds november 2014 was er in *West-Vlaanderen* in maart 2020 opnieuw een toename op jaarbasis van het aantal werklozen¹⁴, en dit zowel bij mannen als bij vrouwen. De toename is het gevolg van de uitbraak van COVID-19 en de maatregelen die volgden om het virus in te dijken. Zo werden de contracten van uitzendkrachten stopgezet wat zorgde voor een toename van het aantal niet-werkende werkzoekenden. Bij de jeugdwerklozen kent *West-Vlaanderen* al sinds oktober 2019 toenames op jaarbasis; in het eerste kwartaal van 2020 was de toename op jaarbasis (+3,9%) iets kleiner dan in het laatste kwartaal van 2019 (+4,3%). Bij de werkloze 50-plussers was de afname op jaarbasis in het eerste kwartaal van 2020 (-2,6%) kleiner dan in het laatste kwartaal van 2019 (-3,4%). Met afnames van respectievelijk 54% en 55,6% op jaarbasis zette de sterke daling van het aantal uitgeschreven oudere werklozen zich voort in januari en februari 2020. Het steeds strenger worden van de voorwaarden voor oudere werklozen om zicht te laten uitschrijven als werkzoekende, zonder hierbij het recht op een uitkering te verliezen, speelt hierbij een rol¹⁵. In heel 2019 steeg het gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid met 6,3% op jaarbasis. In januari en februari 2020 waren er afnames met respectievelijk 5,6% en 20% op

¹⁴ De term werklozen in deze synthese duidt op de groep van de niet-werkende werkzoekenden. De tijdelijke werklozen zijn niet vervat in deze cijfers.

¹⁵ Vanaf 1 januari 2015 zijn oudere werklozen vanaf de leeftijd van 60 jaar onderworpen aan de verplichting van aangepaste beschikbaarheid. Dit betekent dat ze niet meer actief naar werk moeten zoeken, niet meer onderworpen worden aan de procedure voor de activering van het zoekgedrag naar werk en niet meer in het bezit moeten zijn van een controlekaart. Deze arbeidsgeschikte werklozen zijn wel nog verplicht om ingeschreven te blijven als werkzoekende, beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt, in België te verblijven, mee te werken aan aangepaste begeleiding die wordt voorgesteld door de VDAB en zich bij de VDAB aan te melden wanneer die hiertoe oproept, geen aangeboden betrekking te weigeren en geen betrekking te verlaten zonder geldige reden. Oudere werklozen van 60 jaar en ouder en met een beroepsverleden van 40 jaar kunnen van deze verplichting van aangepaste beschikbaarheid worden vrijgesteld. Vanaf 2016 werden beide voorwaarden telkens met één jaar opgetrokken. In 2019 moet een oudere werkloze 64 jaar of ouder zijn en een beroepsverleden hebben van 44 jaar; in 2020 zal dat 65 jaar zijn met een beroepsverleden van 44 jaar.

jaarbasis. Vanaf maart 2020 verwachten we echter een sterke toename van de tijdelijke werkloosheid als gevolg van de invoering van de maatregelen om de verspreiding van COVID-19 in te dijken. Omdat heel wat bedrijven en handelszaken hun activiteiten moesten stopzetten of beperken en COVID-19 als overmacht wordt beschouwd, heeft de overheid de procedures voor het invoeren van tijdelijke werkloosheid sterk vereenvoudigd, en dit zowel voor werkgevers als werknemers^{16 17}.

Ook in het *Vlaamse Gewest* was er voor het eerst sinds lang opnieuw een toename op jaarbasis van het aantal werklozen in maart 2020, en dit zowel bij mannen als bij vrouwen. De toenames in Vlaanderen waren evenwel kleiner dan in West-Vlaanderen. In tegenstelling tot in West-Vlaanderen kent het aantal -25-jarige werkzoekenden in Vlaanderen nog steeds afnames op jaarbasis, al werden deze wel geleidelijk kleiner. Ondanks een minieme toename in maart lag het aantal oudere werkzoekenden in het eerste kwartaal van 2020 1,9% lager dan in het eerste kwartaal van 2019; deze afname op jaarbasis was kleiner dan in het laatste kwartaal van 2019 (-2,8%). Ook in Vlaanderen zet de sterke afname van het aantal uitgeschreven oudere werklozen zich verder met afnames van respectievelijk 53,8% en 55,5% op jaarbasis. Met een toename van 3,7% op jaarbasis steeg de tijdelijke werkloosheid in Vlaanderen in 2019 minder sterk dan in West-Vlaanderen. Net als in West-Vlaanderen waren er in Vlaanderen in januari (-8,9%) en februari 2020 (-16,6%) afnames op jaarbasis. Vanaf maart 2020 zullen echter quasi zeker sterke toenames volgen (cfr. supra).

In januari 2020 werden in *West-Vlaanderen* op jaarbasis 11,3% meer vacatures¹⁸ ontvangen, maar in februari en vooral maart volgden afnames met respectievelijk 6,5% en 27,2% op jaarbasis. Hierdoor daalde het aantal ontvangen vacatures (incl. COVID-19-vacatures) in het eerste kwartaal van 2020 met 7,1% op jaarbasis. Ondanks afnames op jaarbasis in januari (-0,3%) en maart (-5,7%) stonden in West-Vlaanderen in het eerste kwartaal van 2020 iets meer vacatures open dan in het eerste kwartaal van 2019 (+0,1%). Met 3,0 niet-werkenden werkzoekenden per openstaande vacature was de arbeidsmarktkrapte in West-Vlaanderen in het eerste kwartaal van 2020 even groot als in heel 2019.

In het *Vlaamse Gewest* zien we bij de ontvangen vacatures een gelijkaardige evolutie en resulteerden de afnames op jaarbasis in februari (-6,9%) en vooral maart (-31,3%) tot een afname van 8,4% op jaarbasis in het eerste kwartaal van 2020. Het aantal openstaande vacatures in januari (-5,2%) en maart (-11,4%) daalde in Vlaanderen op jaarbasis sterker dan in West-Vlaanderen. In tegenstelling tot in West-Vlaanderen zorgden deze afnames in Vlaanderen wel voor een afname op jaarbasis in het eerste kwartaal van 2020 (-3,9%). In het Vlaamse Gewest was de arbeidsmarktkrapte in het eerste kwartaal van 2020 (3,9) iets kleiner was dan in 2019 (3,8). De ratio bleef bijgevolg een eind boven het West-Vlaamse cijfer.

¹⁶ Bron: <https://www.rva.be/nl/nieuws/tijdelijke-werkloosheid-ten-gevolge-van-het-uitbreken-van-het-coronavirus-covid-19-vereenvoudiging-van-de-procedure>.

¹⁷ Uit cijfers van Locatus blijkt dat op 27 maart 2020 in West-Vlaanderen 76,5% van de 26.397 detailhandelszaken (excl. leegstand) verplicht moest sluiten als gevolg van de COVID-19-maatregelen; 22,8% van de detailhandelszaken mocht open zijn en 0,7% van de detailhandelszaken was mogelijk open (afhankelijk van het aanbod). In het Vlaamse Gewest was 76,9% van de detailhandelszaken verplicht gesloten, mocht 22,4% open zijn en was het al dan niet open zijn voor 0,7% van de detailhandelszaken afhankelijk van het aanbod (bron: <https://provincies.incijfers.be/dashboard/dashboard/detailhandel/>).

¹⁸ In haar vacaturebericht van maart geeft de VDAB aan dat er als gevolg van de maatregelen tegen de verspreiding van het COVID-19-virus vanaf 13 maart 2020 duidelijk minder vacatures zijn gemeld. Eén sector telde in maart 2020 opvallend meer vacatures dan in maart 2019: de primaire sector. Door de coronacrisis waren niet alle werknemers die traditioneel in de seizoensarbeid worden ingezet beschikbaar in de landbouw en groente- en fruitteelt (bron: [VDAB, vacaturebericht maart 2020 via https://www.vdab.be/trends](https://www.vdab.be/trends)).

Producentenvertrouwen

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw 2 - 2018	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019	Kw 1 - 2020	Kw 2 - 2018	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019	Kw 1 - 2020
Starters	+	+	+	+	+	+	+	+
Stopzettingen en schrappingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettogroei	+	-	-	+	+	+	-	-
Faillissementen	-	-	+	-	-	-	-	+
Verloren jobs door faillissementen	-	-	+	+	-	-	-	-
Omzet	+	+	+		+	+	+	
Investerings	+	+	+		+	+	-	

(1) Onvolledige kwartalen zijn gemarkeerd.

In 2019 telde *West-Vlaanderen* 8,6% meer starters dan in 2018. De toename op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2019 was wel een stuk kleiner dan in de voorgaande kwartalen. Ook in januari 2020 werden op jaarbasis meer starters (+8,6%) geregistreerd. *West-Vlaanderen* telde in 2019 13,5% meer stopzettingen dan in 2018. In het laatste kwartaal van 2019 was de toename op jaarbasis kleiner dan in de voorgaande kwartalen en in januari 2020 lijkt deze trend zich verder te zetten (+7,4% op jaarbasis). In 2019 was de nettogroei iets kleiner dan in 2018 (-0,6%). In januari 2020 was er daarentegen een flinke toename met 13,5%. De afdeling Data, Studie en Advies van POM *West-Vlaanderen* maakte deze maand een oefening waarin het overlevingspercentage van starters sinds januari 2019 werd berekend. Hieruit blijkt voor *West-Vlaanderen* dat het overlevingspercentage van starters in januari en februari 2020 iets hoger ligt dan in 2019; voor maart 2020 zien we het omgekeerde en ligt het overlevingspercentage in 2020 iets lager dan in maart 2019. Ook in *Vlaanderen* geldt dat het overlevingspercentage van starters in januari en februari 2020 iets groter is dan in 2019; voor maart is er echter geen verschil tussen 2019 en 2020. Uiteraard worden dergelijke overlevingspercentages best over langere termijn bekeken. Wellicht zal pas in de loop van de komende maanden duidelijk worden welke invloed COVID-19 had op het overlevingspercentage van starters.

In het *Vlaamse Gewest* steeg het aantal starters in 2019 op jaarbasis (+11,3%) iets sterker dan in *West-Vlaanderen*. Net als in *West-Vlaanderen* was ook in het *Vlaamse Gewest* de toename op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2019 een stuk kleiner dan in de voorgaande kwartalen. In januari 2020 telde het *Vlaamse Gewest* 4,3% meer starters dan in januari 2019. De toename op jaarbasis van het aantal stopzettingen in 2019 (+13,3%) was nagenoeg even groot als in *West-Vlaanderen*. De toename op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2019 was kleiner dan in de twee voorgaande kwartalen. In januari 2020 telde *West-Vlaanderen* 8,9% meer stopzettingen dan in januari 2019. In *Vlaanderen* was de nettogroei van ondernemingen in 2019 duidelijk groter dan in 2018 (+7,7%). In januari 2020 was er daarentegen een afname met 7,6%.

In heel 2019 gingen in *West-Vlaanderen* 5,8% meer ondernemingen failliet dan in 2018. In de eerste twee maanden van 2020 zette deze trend zich verder met toenames van respectievelijk 8,3% en 26,7% op jaarbasis. Als gevolg van sterke toenames op jaarbasis in de eerste twee kwartalen van 2019 lag het aantal verloren jobs door faillissementen in heel 2019 ruim dubbel zo hoog (+116,1%) als in 2018. Ondanks een toename van het aantal faillissementen gingen in januari en februari 2020 minder jobs verloren dan in dezelfde maanden van 2019 (respectievelijk -37,1% en -16,9%).

In het *Vlaamse Gewest* steeg het aantal faillissementen in 2019 (+11,4% op jaarbasis) sterker dan in West-Vlaanderen. Met een status quo in januari en een afname in februari 2020 evolueerde het aantal faillissementen in Vlaanderen in de eerste twee maanden van 2020 gunstiger dan in West-Vlaanderen. In 2019 gingen in Vlaanderen 21,6% meer jobs verloren ingevolge een faillissement dan in 2018. In tegenstelling tot in West-Vlaanderen steeg het aantal verloren jobs door faillissementen in Vlaanderen in januari (+30,7%) en februari (+70,8%) wel aanzienlijk. Ook bij de statistiek omtrent het aantal faillissementen en het ermee gepaard gaande jobverlies verwachten we dat de invloed van COVID-19 de komende maanden zichtbaar zal worden en zal leiden tot toenames in vergelijking met 2019.

In 2019 realiseerden de ondernemingen met zetel in *West-Vlaanderen* 5,2% meer omzet dan in 2018. De toename op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2019 (+4,3%) was iets kleiner dan in de voorgaande kwartalen. De ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen investeerden in 2019 6,9% meer dan in 2018. Ook hier was de toename op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2019 (+4,4%) kleiner dan in de voorgaande kwartalen. In West-Vlaanderen evolueerden zowel de omzet, de omzet in de kleinhandel en de investeringen in 2019 gunstig in vergelijking met 2018. De gevolgen van de COVID-19 crisis zullen echter ook in deze statistieken zichtbaar worden vanaf het eerste kwartaal van 2020. Heel wat ondernemingen moesten immers verplicht de deuren sluiten en leden hierdoor omzetverlies. Verder verwachten de Nationale Bank van België (NBB) en het Federaal Planbureau (FPB) dat heel wat bedrijven door de crisis hun investeringsplannen zullen moeten herzien (bron: <https://www.nbb.be/nl/artikels/economische-impact-van-de-gezondheids-crisis-covid-19-een-scenario>).

In het *Vlaamse Gewest* bleef de toename van de omzet op jaarbasis in 2019 beperkt tot 1%. Na een status quo in het derde kwartaal was er in het vierde kwartaal van 2019 een minieme toename op jaarbasis (+0,7%). Ook de toename van de investeringen bij ondernemingen met zetel in Vlaanderen (+1% op jaarbasis) was in 2019 duidelijk kleiner dan in West-Vlaanderen. In de eerste drie kwartalen van 2019 werden de toenames op jaarbasis van de investeringen steeds kleiner, in het laatste kwartaal van 2019 was er zelfs een afname in vergelijking met het laatste kwartaal van 2018.

Consumentenvertrouwen

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw 2 - 2018	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019	Kw 1 - 2020	Kw 2 - 2018	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019	Kw 1 - 2020
Vergunde woningen (nieuwbouw)	-	+	+		-	+	+	
Vergunde woningen (renovatie)	-	+	-		-	+	-	
Inschrijvingen nieuwe personenwagens	-	-	+	-	-	+	+	-
Inschrijvingen tweedehandspersonenwagens	-	+	+	-	-	+	+	-
Omzet kleinhandel	+	+	+		+	+	+	

(1) Onvolledige kwartalen zijn gemarkeerd.

In 2019 werden in *West-Vlaanderen* 19,9% minder nieuwbouwwoningen vergund dan in 2018. De toenames op jaarbasis in het derde (+7,2%) en vooral vierde kwartaal van 2019 (+16,4%) konden de sterke afnames in de eerste twee kwartalen van 2019 niet teniet doen. Ondanks afnames in het tweede (-3,1%) en vierde (-4,5%) kwartaal telde West-Vlaanderen in 2019 8,4% meer vergunde renovatiewoningen dan in 2018. Of COVID-19 ook een invloed zal hebben op het aantal aanvragen voor vergunningen en bijgevolg de activiteit in de bouw, is op dit moment moeilijk in te schatten. Wat wel al blijkt uit een enquête van de Confederatie Bouw is dat 39% van de bouwbedrijven het

aantal opdrachten zeer zwaar zag dalen en dat er bij 33% een zware terugval was sinds midden maart, en dat terwijl de orderboeken tot vlak voor het uitbreken van de crisis voor zes maanden gevuld waren¹⁹.

Met een afname van 13,3% op jaarbasis in 2019 was de afname van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in het *Vlaamse Gewest* kleiner dan in West-Vlaanderen. De aanzienlijke toename op jaarbasis in het derde kwartaal (+29,1%) en de minieme toename in het laatste kwartaal (+0,4%) van 2019 konden de sterke afnames in de eerste twee kwartalen van 2019 niet ongedaan maken. De toename van het aantal vergunde renovatiewoningen bleef in Vlaanderen in 2019 beperkt tot 1,3% op jaarbasis. De toenames op jaarbasis in het eerste en derde kwartaal waren veel kleiner dan in West-Vlaanderen, maar net voldoende om de afnames op jaarbasis in het tweede en laatste kwartaal van 2019 te kunnen compenseren.

In januari 2020 werden in *West-Vlaanderen* op jaarbasis meer nieuwe personenwagens ingeschreven dan in januari 2019, maar in februari en vooral maart 2020 waren er afnames op jaarbasis. Hierdoor werden het eerste kwartaal van 2020 11,1% minder nieuwe personenwagens ingeschreven dan in het eerste kwartaal van 2019. De toenames van het aantal inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens in januari en februari werden gevolgd door een aanzienlijke afname op jaarbasis in maart 2020. Hierdoor werden in het eerste kwartaal van 2020 in totaal 6,6% minder tweedehandspersonenwagens ingeschreven. Ook hier is het effect van de maatregelen die België invoerde om de verspreiding van COVID-19 in te dijken duidelijk zichtbaar. Autohandels zijn vanaf midden maart 2020 immers verplicht gesloten en bestelde en reeds beschikbare voertuigen mogen niet geleverd worden en kunnen bijgevolg ook niet worden ingeschreven.

In het *Vlaamse Gewest* zien we een gelijkaardige evolutie. In het eerste kwartaal van 2020 liep het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens sterker terug (-16,4% op jaarbasis) dan in West-Vlaanderen. Het aantal inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens daalde in Vlaanderen in het eerste kwartaal van 2019 (-5,2% op jaarbasis) iets minder sterk dan in West-Vlaanderen.

In *West-Vlaanderen* lag de omzet in de kleinhandel in 2019 7,5% hoger dan in 2018. In het derde en vierde kwartaal waren de toenames op jaarbasis iets kleiner dan in de eerste twee kwartalen van 2019.

De toenames op jaarbasis van de omzet in de kleinhandel waren in het *Vlaamse Gewest* in elk kwartaal van 2019 kleiner dan in West-Vlaanderen. In heel 2019 bleef de toename van de omzet in de kleinhandel beperkt tot 3,6%.

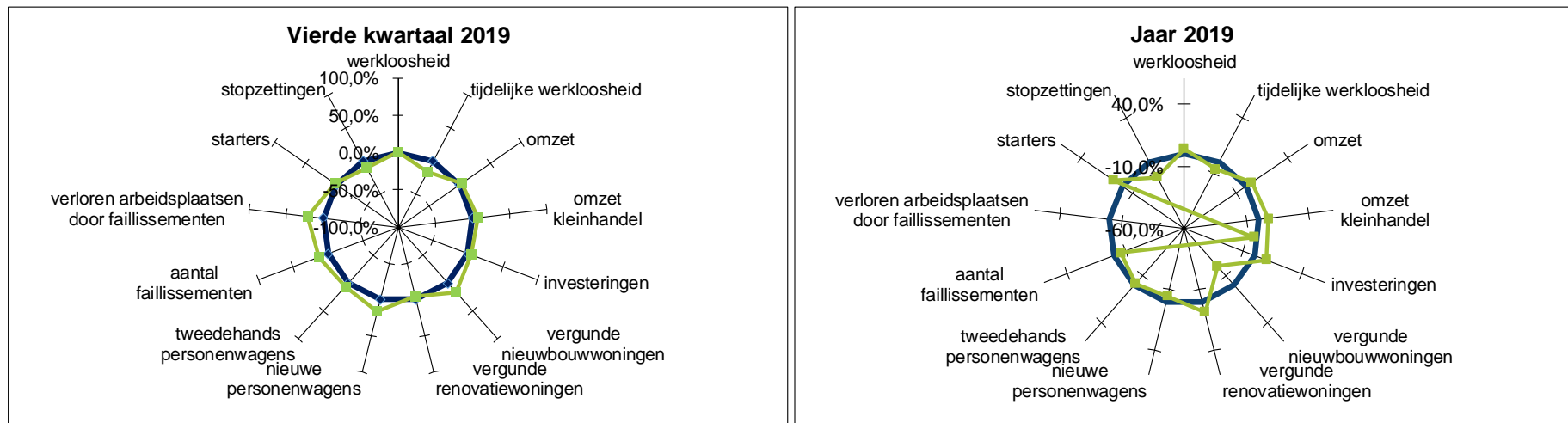
¹⁹ Bron: https://cms.confederatiebouw.be/Pers_persbericht_van_9_april_2020.

De diamanten van West-Vlaanderen²⁰ (zie figuur 23) tonen de evolutie van de verschillende indicatoren in het derde kwartaal van 2019 ten opzichte van het derde kwartaal van 2018 en van heel 2019 ten opzichte van heel 2018.

Van de 13 sociaaleconomische indicatoren in de diamant evolueerden er in het vierde kwartaal van 2019 tien gunstig: werkloosheid, omzet, omzet kleinhandel, investeringen, vergunde nieuwbouwwoningen, inschrijvingen van nieuwe en tweedehandspersonenwagens, aantal faillissementen en verloren arbeidsplaatsen door faillissementen en starters. De indicatoren tijdelijke werkloosheid, vergunde renovatiewoningen en stopzettingen evolueerden ongunstig.

Over heel 2019 evolueerden zes van de 13 sociaaleconomische indicatoren in de diamant gunstig: werkloosheid, omzet, omzet kleinhandel, investeringen, vergunde renovatiewoningen en starters. De indicatoren tijdelijke werkloosheid, vergunde nieuwbouwwoningen, inschrijvingen van nieuwe en tweedehandspersonenwagens, faillissementen, verloren arbeidsplaatsen door faillissementen en stopzettingen evolueerden ongunstig.

Figuur 23: Evolutie van de sociaaleconomische indicatoren in West-Vlaanderen in het vierde kwartaal van 2019 ten opzichte van het vierde kwartaal van 2018 (links) en in 2019 ten opzichte van 2018 (rechts)

Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), FEBIAC, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

²⁰ De "diamant van West-Vlaanderen" bestaat uit een assenstelsel waarop met een stip de waarden van verschillende indicatoren zijn weergegeven. De stippen zijn verbonden met een lijn. Zij vormen de "diamant". Op de verticale as staat de schaalindeling ingetekend, die in feite de procentuele "verbetering" of "verslechtering" van de indicatoren weergeeft. Bij een stationaire toestand (0% groei) wordt een figuur verkregen zoals aangeduid door de centrale veelhoek. Bij een verbetering van de indicator liggen de waarden buiten de centrale veelhoek. Bij een verslechtering vallen de stippen binnen de centrale veelhoek. Als alle waarden in gunstige zin evolueren, dan is de diamant groter dan de centrale veelhoek.

POM West-Vlaanderen
Koning Leopold III-laan 66
8200 Sint-Andries/Brugge
T 050 140 150

POWERED BY
POM